

Brassói Lapok

Előfizetési példány
Árusításba nem bocsátható

XL. évfolyam

287 szám.

Főszerkesztő:

Szele Béla dr.

Péntek

1934. évi december 14

ELŐFIZETESI ÁRAK: Belföldre: A kézbesítő kézbesítési díjával és a pénzbeszedő visszatérő-díjával egyetemben 74 lej. Brassóban 70 lej. Ha az előfizető közvetlenül a kiadóhivatalnak fizet, az előfizetési díj 68 lej. — Postai kézbesítéssel és közvetlenül a kiadóhivatalnak fizetve, az előfizetési díj havonta 60 lej. — A külföldre: negyedévre 300 lej, félévre 600 lej, egész évre 1200 lej — Magyarországon negyedévre 12 pengő, félévre 24 pengő, egész évre 48 pengő. — HIRDETÉSEK díja hirdetési oldalon 5 lej, páros (bal) szövegrészen 6 lej, páratlan (jobb) szövegrészen 8 lej négyzetcentiméterenként. Hirdetési díjak előre fizetendők Szerkesztőség és kiadóhivatal: Braşov, Str. Regele Carol 56-58 Telefonszámok: kiadóhivatal 92, szerkesztőség 93.

Nincs győző és nincs legyőzött

Újabb állásfoglalások a genfi megegyezéshez

Háromezerháromszáz főnyi nemzetközi karhatalom szállja meg, angol parancsnokság alatt, karácsonyra a Saar-vidéket

Jugoszlávia beszüntette a magyarok kiutasítását

Genf, december 13

A népszövetségi tanács kivételesen nagyfontosságú ülészaka — amint már röviden jelentettük — kedden este véget ért. A Saar-probléma részletkérdéseivel zárult, amint hogy ennek a kemény dionak a feltörésével is kezdődött, közben pedig a délszláv—magyar viszály még kényesebb és vesztetesebb ügynek a megegyezéses rendezésével érte el munkája tetőfokát. Ha még hozzáveszünk, hogy zárulását a délamerikai háború szintén nehéz kérdésével is foglalkozott, emondhatjuk, hogy a népszövetségi tanácsnak régóta nem volt ilyen felelősségteljes, egyben azonban eredményes ülészaka. A tárgysorozatot ezalattal teljes egészében kimerítették a két főproblémát közmegegyezésre elintézték.

A tanács záró-ülésének zárt részében a legközelebbi tanácsülés kezdetét január 12-ikére, a saarvidéki népszavazást megelőző napra tűzték ki, hogy az egész európai politika szempontjából hatalmas horderejű népszavazás ideje alatt a tanács mintegy készenlétben legyen. Mindezt még megerősítették Rosenberg pártíri szovjetügyvivőnek helyettes főtárgyalóval való kinevezését, nyílt ülésen tudomásul vette a tanács, hogy

Anglia, Olaszország, Hollandia és Svédország hajlandóknak nyilatkoztak a saarvidéki nemzetközi karhatalom összeállításában való részvételre.

Vasconcellos elnök ezért köszönetét fejezte ki Hollandia és Svédország megbízottainak. Elhatározta ezután a tanács, hogy meghosszabbítja Paraguay kormányra számára azt a határidőt, ameddig választ kell adnia a Népszövetségnek a Chaco-viszály megoldása ügyében tett javaslatára. Az újabb határidő 1935 január 11. Ezek szerint január közepén nemcsak a Saarvidék, hanem a délamerikai háború sorsának is el kell dölnie. Az elnök ezután berekesztette a rendkívüli ülészakot.

1500 angol, 1500 olasz, 250 holland és 250 svéd

A záró-ülés után Eden angol főmegbízott kijelentette a saarvidéki népszavazást, hogy a Saarvidékre kiküldendő nemzetközi csapatok létszámát véglegesen 3 ezer főben állapították meg. Ebből 1500 angol, 1500 olasz, 250 holland és ugyancsak 250 svéd lesz.

Londoni jelentés szerint a saarvidéki

nemzetközi karhatalom főparancsnoka Brind vezérőrnagy, a negyedik angol hadosztály parancsnoka lesz. A Népszövetség hármass bizottsága ugyanis Angliát kérte fel a nemzetközi rendfenntartó csapatok parancsnokának a kijelölésére.

A csapatokat, amelyek december 22-ikére érkeznek a Saar-vidékre, az iskolák tornacsarnokaiban és egyesületi helyiségekben helyezik el, hogy ne legyen szükség lakásrekvírállásra. Saarbrückenben 1500 embert helyeznek el, a többi pedig a kisebb helyiségekben foglaltatja a kisantanttal és balkáni antanttal, továbbá

A kitűnő „előszó”

A világsajtó természetesen nem sok figyelmet szentel a saarvidéki népszavazás e technikai kérdéseinek, hanem to-

vábbra is a délszláv—magyar viszály ügyében hozott döntés jelentőségét méltatja s annak várható kihatásaival foglalkozik.

A párisi Temps, amely köztudomásúan a külügyminisztérium szócsöve, valószínűleg örömezik a genfi megoldás fölött és a sikert természetesen elsősorban Lavalnak tulajdonítja. Leszögezi azonban amellelt, hogy a megegyezést az angolok és az olaszok is nagyban előmozdították. A megoldás a lap szerint kitűnő előszó a francia—olasz megegyezéshez, amennyiben elhárította a délszláv—magyar összetűzés veszélyét, tiszteletet szerzett a Népszövetségnek s ezáltal megteremtette Olaszország és Franciaország nemzetközi együttműködésének lényeges feltételeit.

Az európai légkör megtisztult, a bizalom visszatérőben van, — írja a lap. A Népszövetség mostani ülészaka történelmi jelentőségű, mert sikerült elhá-

ritania a saarvidéki és a magyar—délszláv villongás veszélyét.

Általában valamennyi francia lap lelkes örömmel számol be a genfi eredményről, különösen hangsúlyozva, hogy a francia—olasz megegyezésnek most már nincs akadály. A Paris Soir ismerteti Aloisi báró olasz főmegbízott kijelentését, amely szerint ő attól félt, hogy az ülészak elválasztja Franciaországot Olaszországtól. A valóság ezzel szemben az — mondotta Aloisi —, hogy a két állam közelebb került egymáshoz.

Azt is igen nagyfontosságúnak tartják a lapok, hogy Anglia ezúttal először lépett közbe tevékenyen kontinentális ügyekben s „határozottan együttműködött Franciaországgal”.

Londonnak és Párisnak tovább kell haladnia az együttműködés útján, — írja ebben az összefüggésben az Intransigent.

Laval csak januárban utazhatik Rómába

Ami a francia—olasz megegyezés új kilátásait illeti, ezek mégsem annyira ragyogóak, mint ahogyan a párisi sajtó lelkendezésében látja. Laval tegnap este beható megbeszélést folytatott Aloisival. Megállapodtak abban, hogy most már csak januárban lehet szó Laval római útjáról. A két államférfi genfi tárgyalásairól a párisi Oeuvre azt írja, hogy Laval nyomatképpen hangoztatta, miszerint csak akkor megy Rómába, ha Olaszország előzetesen teljesít bizonyos kikötéseket. Olaszországnak mindenekelőtt azt kell körvonalaznia, milyen lesz a külpolitikái irányvonala? Aztán nyilatkoznia kell, hajlandó-e együttműködni a kisantanttal és balkáni antanttal, továbbá

milyen egyezményt akar adni azoknak az engedményeknek az ellenében, amelyeket Franciaország az afrikai gyarmati kérdések rendezése terén tenne.

A lap szerint az olasz hivatalos álláspont abban foglalható össze, hogy Róma ugyan tárgyalni kíván Párisal, azaz Mussolini Lavallal, de ezt megelőzőleg nem kíván egyezkedésbe bocsátkozni Franciaország szövetségeseivel.

Az olasz sajtó különben a genfi határozattal kapcsolatban egyöntetűen megállapítja, hogy Magyarország a legtelje-

sebb elégtételt kapta. A római lapok meglehetősen éles hangon támadják Jugoszláviát s békebotónak minősítik további támadásaiért. Egyidejűleg a legmelegebb rokonszenvvel fordulnak Magyarországra felé.

A genfi események ismertetése során a londoni lapok is meleg rokonszenvvel írnak Magyarországról magatartásáról, természetesen egyúttal nagy elismeréssel adózva Eden főpecsétörnek.

Az alsóház ülésén Lansbury, a munkáspárt parlamenti csoportjának elnöke, felvilágosítást kért Simon külügyminiszteről a délszláv—magyar viszály ügyéről. Simon a legnagyobb örömmel jelentette be, hogy a délszláv sérelmet, a mely több napon át foglalkoztatta a Népszövetség tanácsát és egy időben éles ellentétek előidézésével fenyegetett, sikerült oly módon elintézni, hogy kibéküléshez és megegyezéshez kell vezetessen. A külügyminiszter kiemelte Eden szerepét, amiért a Ház megtapsolta.

— Az eredmény most jórészt a Magyarországról és Jugoszlávia közötti helyi viszonyon fordul meg, — mondotta Sir Simon a továbbiakban. Öszintén remélem, hogy a két ország kapcsolataiban javulás következik be.

A külügyminiszter végül a Népszövetség hathatós szerepét méltatta.

A londoni sajtó bizonyosra veszi, hogy a jugoszláv kormány rövidesen lemond. Helyzete ugyanis belpolitikailag nehéz, mert a Népszövetség nem ítélte el a magyarokat olyan mértékben, amilyennel az Uzonovics-kormány a jugoszláv közvéleményt hitegette. Londonban úgy vélik, hogy Uzonovics lemondása után ismét Zsifkovics tábornok veszi át a kormányt.

A Daily Telegraph értesülése szerint a belgrádi angol követ újra megsürgette Pál régensherceget, hogy szüntessék meg végre a magyarok kiutasítását. A lap tudni véli, hogy a régi parlamenti pártok vezetői is megjelennek Pál régensherceg előtt s elismerésüket fejezik ki azért, hogy a genfi döntés meghozatala körül Londonban és Párisban nagy érdemeket szerzett. A jelenlegi kormány helyzetét különösen az rontja, hogy a genfi határozat előtt elhíresztelte, hogy Magyarország lakolni fog és teljesen elszigetelődik. Ez nem következett be, viszont a hangulat túlfűtött s a nép bizalma a kormányban megrendült. A régi pártok vezetői okvetlenül Zsifkovicsot szeretnék a kormány élén látni.

Itt említjük meg, hogy szegedi jelentés szerint tegnap este a délszláv hatóságok már csak 12 magyar tettet át a határon. A kiutasítottak legnagyobb része gyermek, akiket már áttett szüleik után küldtek. Az angol közbelépésnek ezek szerint kétségtelenül megvolt a kellő hatása.

Nincs győző és legyőzött

A bécsi lapok nagy meglepetésüknek adnak kifejezést afölött, hogy Genfben a délszláv-magyar viszályt békésen intézték el. A Neue Freie Presse szerint az a legfontosabb, hogy nincs győző és legyőzött. A Neues Wiener Abendblatt megállapítja, hogy a döntés megadta Jugoszláviának a kívánt elégtételt, másrészt elkerülték Magyarország becsületének megsértését.

A lengyel kormányssajtó is élénken foglalkozik a genfi eseményekkel. A kormányparti Osas megállapítja, hogy a magyarellenes mozgalom nem mutatott fel sikert Genfben s kijelenti Magyarország magatartásának korrektségét. A Kurjer Warszawski berlini tudósítója a németországi hangulat figyelembevételével azt írja, hogy a német birodalom inkább Magyarországgal érez, de ezt a jugoszlávokra való tekintettel nem akarja élesebben kimutatni. A lap rámutat arra, miszerint Jugoszlávia a genfi eredményből láthatta, hogy esetle-

ges háborus mozgalomnak a mai európai helyzetben nem lehet sikere.

A budapesti sajtó is arra mutat rá újabb kommentárjaiban, hogy kompromisszumról van szó, amelyben nincs sem győző, sem legyőzött. Az Európa Press szerint a lapok nagyrésze megjegyzi, hogy Magyarország csak a béke kedvéért járult hozzá az áldozathozatalhoz. Lehet, hogy a kormány túl messze ment az engedékenységekben, de nem volt más választása és a két veszély közül a kisebbiket kellett választania. Rassay Károly az egyedüli, aki az Esti Kurirba írt vezércikkében úgy állítja be a népszövetségi döntést, mint a magyar kormány vereségét. Magyarország nem kapott elégtételt a Jugoszlávia által ellene felhozott súlyos vádakért, ellenkezőleg, kénytelen volt vállalni a szigorú vizsgálat kötelezettségét. Cikkje végén Rassay felteszi a kérdést, hogy a kormány saját érdekében nem látja-e szükségesnek levonni ennek a helyzetnek a következményeit?

Szabó Bényi a kisiparosság súlyos helyzetét tette szóvá a kamarában

A szenátus és a kamara üdvözlő táviratát küldön Titulescunak

Bukarest, december 13

A kamarában napirend előtt Pamfil Seicaru kér szót és javasolja, hogy a Ház küldjön üdvözlő táviratot Titulescunak. A kamara közfelkiáltással elfogadja az indítványt.

Hudita (nemzeti parasztpárti) tiltakozik Constantinescu Jasi egyetemi tanár letartóztatása, illetve fogvatartása ellen.

Pop Valér erdélyi miniszter bejelenti a parlamenti szünet idején kiadott törvényrendeletek ratifikálásáról szóló törvényjavaslatot.

Szabó Bényi a kisiparosság súlyos megadótatását teszi szóvá. Kéri a pénzügyminisztert, hogy

könnyítsen a mai adózási rendszeren, mely kisiparos egzisztenciák tömeges tönkretételét eredményezi.

Másik interpellációjában a magyar képviselő az egyre súlyosabb jellegű öltő kontárkérdésre hívja fel az ipari és kereskedelmi miniszter figyelmét. Megrázó szavakkal ecseteli az iparosság helyzetét,

amit még az a körülmény is súlyosbít,

hogy kellő képzettség nélkül, iparrendéssel nem rendelkező egyének versenyével kell az adófizető iparosoknak megküzdeniük.

Erélyes intézkedéseket sürget.

Ezután folytatják a felirati vitát. — Paschieschi Sever (többségi) a liberális rendszer előnyeit fejtegeti. Capafineanu (nemzeti-parasztpárti) a parlamentarizmus romániai szerepéről beszél. Kitér a Jorga-féle szakértő-kormány tevékenységére is.

Radian (argetoianista) közbeszól és védelmébe veszi Jorgát és Argetoianut.

Calinescu (nemzeti-parasztpárti): Ez a kormány csak arra volt jó, hogy végleg kompromittálja a pártok kívüli kormányzás eszméjét.

A szenátusban Tony Ilescu alelnök javaslatára elhatározzák, hogy üdvözlő táviratot menesztenek Titulescunak.

Jorga (gunyosan): Sándor József szót kért.

Sándor József: Akkor kérek szót, a mikor nekem jól esik. Az ülés folyik.

Borzalmas szállodatüz egy amerikai városban

Sokan bennégtek, sokan pedig a közeli folyóba ugrottak kétségbeesésükben

Newyork, december 13.

Az északamerikai Lansing városban (Michigan-állam) irtózatoss tömegszerencsétlenséget okozott az egyik szállodában keletkezett tűz. A lángok a lépcsőházban csaptak fel először s olyan gyorsan terjedtek tovább, hogy az egyetlen kijáratot teljesen elzárták.

A szálló zsúfolásig megtelt vendégekkel, mert Lansingban éppen politikai gyűlésre készültek s arra igen sokan utaztak a városba. A vendégek látva, hogy a lángpokollá változott lépcsőházon keresztül nem juthatnak ki, viszont a megfékezhetetlen tűz az egész épületet elhamvadással fenyegeti,

a menekülésnek igen kétségbeesett, de egyetlen lehetséges utját választották és tömegesen ugrottak ki az emeleti ablakokon. Közülük sokan a szálló mellett elzúgó Grand River-folyó medrébe zuhantak, ahol az uszó jégtáblákon zúzták halálra magukat, mások a kövezetre estek és ott váltak szétrozsolt tömegékké.

Életveszélyes rabló-kaland Pécskán

Arad, december 13.

Halálos sérüléssel szállították az aradi kórházba Jaczók István 30 éves pécskai vas- és fegyvergyárost, akinek szomorú kimenetelű rabló-kalandja volt szerdára virradó éjszaka.

Jaczó arra ébredt mostohaapjának, Rohács István lakásán, hogy betörő jár a szomszéd szobában. Kést vett magához. Az ismeretlen betörőt munkában találta, amint a szekrényt fészegette. Rátámadt késével, de a betörő gyorsabb volt: revolverével kétszer rálőtt, mindkét golyó talált. Egyik közvetlenül a szív alatt hatolt be, a másik a bal tüdőt fúrta át. Jaczók állapota reménytelen. Az ismeretlen elmenekült.

Az áldozatok száma egyelőre ismeretlen, de a jelentések szerint legalább száz halottja volt a megrendítő tüzkatasztrófának.

A halottak között van sok neves amerikai politikus is, aki a lansiing politikai gyűlésen akart résztvenni.

A borzalmas tüzkatasztrófáról kapott újabb jelentések szerint eddig a szálloda vendégei közül

9 embernek a holtteste került elő.

Ezek mind akkor haltak szörnyet, amikor a lángok elől kiugrottak az emeleti ablakokból. Sehol sem találják azonban a politikai gyűlésre érkezett 50 szenátort és képviselőt. Minden jel arra mutat, hogy ezek a lángözönben elevenen elégték.

A kórházakban 40 súlyos sebesültet ápolnak. Közülük 30 olyan súlyos égési sebeket szenvedett, hogy haláluk már csak órák kérdése. A sebesültek között vannak tüzoltók is.

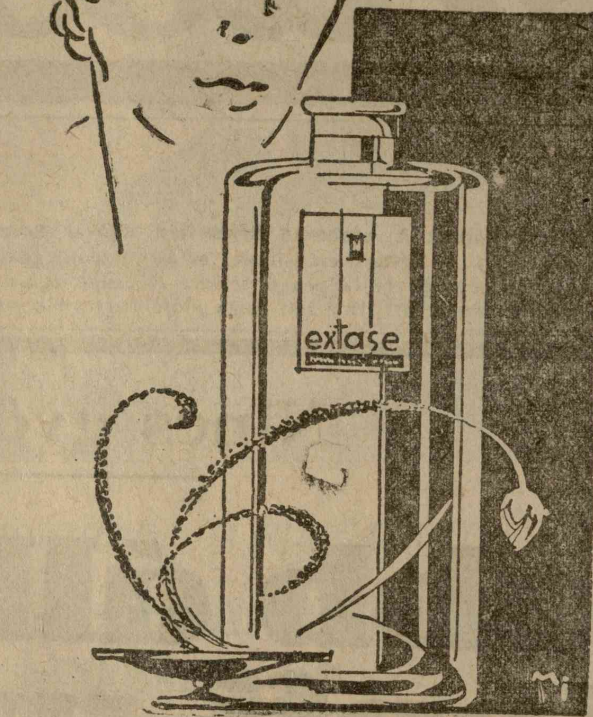
Rohácsék házáat már másodszor keresi fel betörő. Nemrég ismeretlen tettes Rohácsnéat ültette le vasdoronggal, akkor az öreg Rohács fokossal verte ki a betörőt. Az eset nagy izgalmat keltett Pécskán.

Ostrowski levízítette a pártvezéreknél

Bukarest, december 13.

Ostrowski szovjetkötet ma meglátogatta Angelescu és Lepadatu minisztereket. Tegnap az összes pártvezéreknél leadta névjegyét. Így Gogánál és Bratiannu Györgynél is, akik tudvalegőleg ellene voltak a román-szovjet diplomáciai megállapodásnak. Ostrowski ma délután hosszasan tárgyalt Dinu Bratiannu pártelnökkel.

Az intelligencia bizonyítéka

kétségfelenül, a mindenkori divatnak legjobban megfelelő kölnivíz helyes kiválasztása.

Az előkelő nők gondolkodás nélkül előnyben részesítik az

extase

KÖLNIVIZET ÉS PARFÜMÖT

NORTIER

Tovább folytatták a tanúkihallgatásokat a Juhos-perben

Temesvár, december 13.

A Juhos-per szerdai tárgyalásán érdekes vallomást tett Veszely Ferdinánd jelenlegi petrozsényi utazó, aki régebben jobb körülmények között élt Temesváron. Elmondotta, hogy annakidején Juhosné alkalmazta őt 5 ezer lej fizetéssel. Egy alkalommal aztán Juhosné 36 ezer lejt kért tőle kölcsön. Odaadta a pénzt, mert — úgymond — ki gondolt volna arra, hogy egy ilyen előkelő asszony megtartsa más keserves pénzét. Mégis a szesz követelés után csak Simmerling Armin dr., az egyik vádlott, adott vissza belőle 20 ezret, a többi odaveszett.

Az elnök ezután felolvasta Veszelynek a vizsgálóbíró előtt 1927-ben tett vallomását, amely szerint halotta, amikor

Csernolatetz Aurél dr. előtte kért tőle kölcsön pénzt Sándor László resicai földbirtokostól arra a célra, hogy megvesztegessék Rascho Lehel dr. árvaszéki elnököt egy birtokügylet lebonyolítása érdekében.

A tanú kijelentette, hogy erre a dologra már nem emlékszik hiszen a mindennapi élet gondjai között ilyesmit tiz év alatt elfelejt az ember.

A tárgyalás tovább folyik.

Elrontott gyomor és az ezzel összefüggő bélzavarok, felfúvódás, kellemetlen szájíz, émelygés, homlokfájás, láz, hányás, hasmenés vagy székszorulás eseteiben már egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvíz is igen gyorsan, biztosan és mindig kellemesen hat. A gyakorlati orvostudomány már régen megállapította, hogy a Ferenc József víz használatára a tulsok evés és ivás káros következményeinél igazi jótétemény.

LAPZÁRTAKOR

A TOKIOI FRANCIA KATONAI ATTASE

letartóztatása miatt diplomáciai konfliktus keletkezett Franciaország és Japán között. A francia nagykövét diplomáciai lépést tett a tokiói külügyminisztériumban s tiltakozott az attasé meggyanúsítása ellen.

CLEMENS KRAUSS,

a bécsi opera karmestere ellen a közönség egy része kedden este a Falstaff előadása során tüntetett, sőt sokan fűtyültek is. A közismert náci-érzelmű dirigensnek aztán szerdán értesére adták, hogy szereplése tovább nem kívánatos s a közoktatásügyi minisztérium rendeltére szerdán este már nem került sor Strauss Richárd egyik operájának előadására, mert annak főszerepét a szintén hitlerista Ursuleac asszony játszotta volna, Krauss vezetése alatt. Clemens Krausst, akinek Kleyber Erich lesz az utóda a bécsi opera karmesteri székében, több nemzetiszocialista operabíró is követi Berlinbe, így Völker Ferenc és Mannoverda. Ursuleac énekesnő már át is telepedett a Harmadik Birodalom fővárosába.

FALL LEÓ ÖZVEGYE

Bécs Lainz nevű külvárosában levő lakásán az elmúlt éjjel megmérgezte magát s amikor tettét észrevették, már halott volt. A nagy zeneszerző özvegye valószínűleg teljes anyagi összeomlása miatt menekült a halálba.

SCHUSCHNIGG OSZTRÁK KANCELLAR

és Berger-Waldenegg külügyminiszter csütörtökön Budapestre érkeznek s mint-hogy ez az első eset, hogy az osztrák kormányfő hivatalos látogatást tesz, a magyar kormány ünnepélyesen fogadja. A két osztrák államférfi 3 napig marad Budapesten.

*

Bukarest, december 13.

A pénzügyminisztérium átutalta az első 10 millió lejt a kontingentálási hivatalhoz, amelyből az eddig esedékes kiviteli jutalmakat fogják kiejegyenlíteni.

A légi-háboru borzalmairól beszél Valentin Bibescu herceg

Bukarest, december 13.

Érdekes nyilatkozatot közöl az A.B.C. című fővárosi lap Bibescu Valentin hercegről, aki tudvalevőleg elnöke a Nemzetközi Repülőszövetségnek. A herceg részt vett a párisi nemzetközi repülőtechnikai kiállításon s az ott tapasztaltakról a következőképpen számol be:

— Borzalommal töltte el mindaz, amit a kiállításon láttam.

Nem az ipari teljesítmények felvonulása volt ez, hanem a legszörnyűbb fegyvertár.

Egy vízi repülőgép és néhány repülőváz kivételével csupa hadigépet láttam, bár legtöbbje, mint kereskedelmi repülőgép szerepelt a katalógusban.

— Aki valamennyire ért a dolgokhoz, azonnal megállapíthatta, hogy a szárazföldi és a fülkéből gépfegyverek és ágyuk részére felszerelt csövek nyulnak ki.

egy raszszul elhelyezett diszítések alatt pedig bombát és más robbanó anyagot tartó kapszokat lehetett felfedezni.

— A német Haenkel vállalat által kiállított utasszállító gép például 340 kilométeres óránkénti sebességgel bombavetésre kiválóan alkalmas. A „Lufthansa” vonalain 65 ilyen gép van üzemben.

— Bombákat is láttam s az emberiség jövő sorsa jutott eszembe. Mert amikor tudjuk, hogy megtalálták a módját miként lehet a leggyilkosabb gázt 5000 méter magasságból eső formájában alábozsítani, amikor tisztában vagyunk azal, hogy egy amerikai 2 tonnás teherbírással rendelkező bombavető gép akcióképessége 2000 kilométeres körzetre terjed, 420 kilométeres óránkénti sebesség mellett, amikor tudjuk, hogy egyetlen repülőgép akkora gázmennyiséget vihet magával, amennyivel fél Páriszt kipusztíthatja

és ugyanaz a gép két 1000 kilós ekrazit-tal telt bombán kívül még 1000 darab 2 kilogrammos gyújtóbombát is elbir, jogosan tehetjük fel magunkban a kérdést: nem veszítette-e el az emberiség teljesen tájékozódó képességét, nem kell-e most az utolsó másodpercben európai megállapodást kötni a ránk váró borzalmak elhárítására?

— Ha a kormányok nem látják a veszedelemet, nekünk kell a tömegek szemét felnyitani. A tömegeknek, melyeket holnap mérszárskékre visznek, vezetőiket arra kell kényszeríteni, hogy a béke ügyét szolgálják. A békének mindent alá kell rendelni: hazafias érzelmet is. Mert ahhoz, hogy hazafiak legyünk, előbb élnünk kell.

„A pattanások és miteszerek teljesen eltűntek”

írja egy vevőnk, aki el van ragadtatva a Lotion Faciale Scherk hatásával.

**Lotion
Faciale
Scherk**
Scherk arcviz

Uvegek a Lei 60° 100°
160° 300° 475°

Vezérképviselőt "Excelsior" Calea Mosilor 78 București

Szakadatlan tárgyalások közepette

Maniu személye körül zajlik a nemzeti-parasztpárt belső harca

Goga érdekes nyilatkozata a székely autonómiáról — Jorga könyvet írt „a kálvinista magyar nevelésü” Maniu ellen

Ghibu tanár Aradon a konkordátum felbontását követelte

Bukarest, december 13.

A nemzeti-parasztpárt vezéreinek tegnapi és mai tárgyalásai arra engednek következtetni, hogy a párt egységét fenyegető belső viszályok meglehetősen súlyos jellegűek. Ismét napirendre került a szeben- és szamosmegyei tagozatok ügye, illetve Maniu híveinek az a követelése, hogy a központi vezetőség utasítsa az erdélyi tartományi szervezet elnökségét új választások levezetésére. Mihalache hosszasan tárgyalt Vajdával, aki állítólag beleegyezett abba, hogy a panaszkodókat az elnöki tanács háromtagú bizottsága vizsgálja ki. Mihalache viszont hozzájárult Vajda kívánságához, hogy végső fórumon a párt erdélyi kongresszusa döntsön és nem a tartomány végrehajtó bizottsága, amint a Maniu-csoport követeli. Véglegesen a párt állandó bizottsága határoz, melyet szombatra ismét összehívtak.

Popovici Mihály ma felkereste Maniut, majd utána Vajdával tanácskozott. A volt igazságügyminiszter állítólag ismét a „békéangyal” szerepét tölti be a két erdélyi politikus között s tevékenységét éppen ezért nagy figyelemmel kísérik a nemzeti-parasztpárt vezető köreiben.

**FELSZÓLAL-E MANIU
A PARLAMENTBEN?**

Maniu Gyula tervezett felirati beszéde s súlyos feladat elé állítja a párt vezetését, bár a volt elnök még ezeit nem jelentette be a kamara elnökének felszólalási szándékát. A Maniuhoz közelálló politikusok ugyanis régóta hangoztatják, hogy a beszéd alkalmas lesz bizonyos kérdések tisztázására s Maniu nemcsak az időszaki problémákról fog nyilatkozni, hanem kiter a restauráció ügyére, továbbá azokra az alkotmányjogi kérdésekre is, melyek a párt központi vezetését a nyár folyamán hosszasan foglalkoztatták. Ekkor a párt teljesen Maniu álláspontjára helyezkedett, azzal, hogy a problémát csak alkalmas időben tűzi napirendre.

Kérdés tehát, hogy Mihalache alkalmasnak találja-e most a villanatot ezeknek

a meglehetősen kényes elméleteknek nyilvánosság előtt történő megtárgyalására,

még akkor is, ha Maniu egyéni véleményeként adja elő ismert elképzeléseit.

A nemzeti-parasztpárt volt elnöke ma délelőtti hosszasan tanácskozott Mihalacheval. Parlamenti felszólalására vonatkozólag kijelentette az újságíróknak, hogy még nem állapították meg véglegesen a nemzeti-parasztpárti szónokok listáját.

„EGY LEGENDA TÖRTÉNETE”

Ma megjelent Jorga Miklós hónapokkal ezelőtti beharangozott „Egy legenda története: Maniu Gyula” című támadó füzet. A volt miniszterelnök legújabb

munkájában azt igyekszik kimutatni, hogy Maniu nem képességei, hanem a körülmények szerencsés közrejátszása folytán jutott vezető szerephez a monarchia és később Nagyrománia életében. Részletesen foglalkozik Maniu pályafutásával, megemlíti róla, hogy

kálvinista magyar nevelést kapott s diktatori hajlamokat fedez fel benne. Azt állítja, hogy Maniu mindig a háttérből irányítja a hadmozdulatokat, nyílt színvállalásra nincs bátorsága: mindig másokat tol előtérbe s csak akkor lép ki a színre, amikor a kész eredményeket kell learatni.

Jorga lapjának Maniu ellen írt sorozatos cikkei után a füzet politikai körökben nem keltett különösebb meglepetést.

Goga a kisebbségi kérdésről

Goga Oktavian a kisebbségi kérdésről nyilatkozatot adott az „Observator” című sajtóirodának. Az interjút a Tara Noastra ma teljes egészében közli. A nemzeti agrárpárt elnöke mindenekelőtt leszögezi, hogy magatartását a kisebbségekkel szemben a román érzelme, továbbá az a körülmény határozza meg, hogy annakidején ő is tagja volt egy kisebbségi sorsban élő népnek. Majd így folytatja

— Életemben sokkal többet harcoltam a szabadságért, sem hogy vállalhatnám ma az üldözött szerepét. Ugyanakkor azonban jól ismerem azokat a jelenségeket, melyeknek következtében összeomlott a régi Magyarországnak. Tudom tehát meddig lehet elmenni az engedékenységekben.

— Állami életünk háboru utáni kialakulása után vigyáztunk arra, hogy ne essünk tegnapi elnyomóink hibáiba. Békét, megértést, türelmetséget és az etnikai egységek jogainak tiszteletben tartását hirdettük.

Köztudomású, hogy ezeknek az elveknél a gyakorlatban is voltak következményei. Tárgyalogosan meg kell állapítanom, hogy ugyanakkor a román népet is a közeledés vágya hatotta át.

Ezután Goga a Magyar Párt vezetői magatartásával foglalkozik. Azt ál-

lítja, hogy működésükben a román állam céljával össze nem egyeztethető érdekek irányították őket, melynek következtében ellenséges légkör alakult ki a többségi nemzettel szemben. Utal különböző sajtómegnyilatkozásokra s kijelenti, hogy ilyen körülmények között a román népnek komolyan gondolnia kell nemzeti érdekei védelmére, nehogy a türelmességet gyöngeségre magyarázzák.

A székely autonómia

A nyelvviszágokról az a véleménye, hogy az egyesülés 16-ik évében a kisebbségeknek illik ismerni az állam nyelvét. A székely autonómia kérdéséről a következőket jelentette ki:

— Szeretném, ha a Magyar Párt elnöke előbb tisztázná a fogalmat. Mit ért székely autonómia alatt:

a magyar kisebbségi kérdésnek a Székelyföld keretei közé való szorítását, minden magyar megnyilvánulás áttelepítését a három székely megye területére?

Ha igen, úgy erről lehet tárgyalni. Arról azonban senki se álmodozzék, hogy az ország törvényei két külön életrendet fognak biztosítani a magyarságot, illetve a székelység részére. Addig, amíg a probléma tisztázódik, a román állam kötelezettségei csak egyházi és kulturális

térre terjedhetnek ki.

Végül megjegyzi Goga, hogy, mint író, a gyakorlatban is szolgálta a közeledés gondolatát. Utalt „Az ember tragédiája” román fordítására, amely, bevallása szerint, igen sok fejtörést okozott neki...

Goga tehát ezek szerint, bizonyos fenntartásokkal, a közeledés híve. De akkor mit keres lapja ugyancsak mai számának első oldalán az a cikk, mely szigorú ellenőrzést javasol a kisebbségi ifjúságok ellen s lapelkobzásokkal akarja a magyar sajtót móresre tanítani. A negyedik oldalon békéről és megértésről beszél Goga, az első oldalon pedig gunyt és kihívást lát abban, hogy Erdély városaiban a magyarság anyanyelvét használja.

Melyik megnyilatkozását vehetjük komolyan?

GHIBU MÁR A GYULAFEHÉRVÁRI PONTOKBA IS BELEKÖTÖTT

A „Orthodox Testvériség” meghívására Ghibu Onisifor egyetemi tanár előadást tartott az aradi kulturálpalotában. A „kutató” professzor ezuttal a román állam egyházi politikáját tette kritika tárgyává s előadása a gyulafehérvári pontok megszövegezéséről a római egyességgel eltelt időszakot ölelte fel. Szerinte a gyulafehérvári nemzetgyűlés hibát követett el, amikor az egyesülés minden feltétel nélkül való kimondása helyett azokat a nevezetes határozatokat is megszavazta.

Ghibu különösen azt a pontot kifogásolja, mely egyenlőséget biztosít valamennyi vallásfelekezet részére.

Ugy érvel, hogy a katolikus egyház a monarchia összeomlásáig kivételes jogokat élvezett, míg az orthodox egyházat csak éppenhogy megtűrték. Az egyenlőség kimondásával tehát az orthodox egyház hátrányos helyzetbe került. Figyelmet kívülről hagyták azt is, hogy a legfőbb kegyuri jogot, amit addig a magyar uralkodók gyakoroltak, átruházzák Románia királyára. Ezt a sérelmes helyzetet az alkotmány törvényesítette.

Meghagyta a katolikus egyház apostoli jellegét, ugyanakkor megfeledezett arról, hogy zsinati egyháznak minősítse a görög keleti egyházat

Ezután ismertette a Goga kultuszministersége idején indult konkordátum-tárgyalásokat. Goga a római katolikus püspökök számát, Gyulafehérvár és Temesvár székhellyel, kétfőre akarta leszállítani. A később létrejött konkordátum egész sereg sérelmes intézkedést tartalmaz, többek között azáltal, hogy Besszarabiára nem vonatkozik, ellentétben áll az ország területi sértetlensége elvével. Másodsorban pedig a parlament nem ratifikálta a konkordátum eredeti szövegét. Mindezek alapján Ghibu úgy vélekedik, hogy az egyességet azonnal fel kell bontani, a későbbi megállapodással együtt.

BERNÁDY GYÖRGY „IRREDENTA” LEVELEI AZ UNIVERSULBAN

Bernády György és Biró István nyilatkozata a levelek tartalmáról és elkobzásáról — Hogyan került a négy levél az Universulhoz

Marosvásárhely, december 13

Az Universul ismét kirukkolt egy „szenczióval”. Talán felesleges kihangsúlyozni, hogy ez is, mint az Universulnak csaknem minden szencziója, a kisebbségek rovására csatta és újabb alkalom színi a gyűlöletet és indokoltá tenni az üldözést. Legújabb vádjait négy magánlevélre alapítja, amelyet Bernády György dr. küldött Budapestre egy súlyos válsággal küzdő magyar pénzügyet megmentése érdekében s ezenkívül megemlítette néhány sorban azt is, hogy szeretné, ha annak a fiatal embernek, aki a levelet átadja, segítségére tudnának lenni abban, hogy valamelyik magyar érdekeltségű pénzintézetnél vagy vállalatnál életlehetőséget találjon.

Ez a tényállás az Universul beállításában súlyos irredenta bűnné fajult és azt

a színezetet nyerte, hogy Bernády György „pártvezéri” minőségben levelezett hivatalos magyar körökkel és hivatalos magyar köröktől kért utasítást a romániai magyar kisebbséget érdeklő kérdésekben.

Az Universul kiemeli, hogy a levelek magyar hivatalos köröknek szóltak s ezek között, mint legnagyobb bünt rója fel, hogy az egyik levél Eckhardt Tibornak, Magyarország jelenlegi népszövetségi főmegbízottjának volt címezve, ezáltal is kiemelni kívánván azt az állítólagos tény, hogy az erdélyi magyar kisebbség szoros kapcsolatot tart fenn a magyar külpolitika tényezőivel.

Mielőtt részletesen ismertetnénk az ügyet, máris megcáfolhatjuk ezt a legutóbbi állítást: Eckhardt Tibornak nem szólt egyik levél sem. A többiekre vonatkozólag pedig lássuk az igazi tényállást.

Négy levelet elkoboznak a határon

Az Universul szerint a levelek hivatalos jellegét semmi sem bizonyítja jobban, mint az a tény, hogy Biró István dr. a Magyar Párt marosvásárhelyi tagozatának főtákará vitte magával s tőle kobozták el a határon. Ebben a kérdésben Biró István dr., a legilletékesebb nyilatkozattételre, aki a következőkben ismertette előttiunk a levelek elkobzásának történetét.

— Ez év október 2-án magánügyben Budapestre utaztam, az utazásomról tudomással bírt Bernády György dr. is, aki megkért, hogy vigyék fel Budapestre négy magánlevelet.

Semmi okom sem volt rá, hogy Bernády György kérését megtagadjam s így vállalkoztam rá, hogy leveleit eljuttatom a címzettjekhez.

— Kurtics határállomáson mentem át Magyarországra s amikor a határra értünk, az egyik vámtest megállta a zsebemben levő leveleket. Ez nem került nagy fáradtságba, mert hiszen a leveleket eszem ágában sem volt elrejtetni s így módjában állott magához venni keresés nélkül is.

Abban a hiszemben voltam, hogy a vámtest talán postai kihágást talált a levelek átvitelében, egy pillanatig sem gondoltam arra, hogy magánál tartja és a levelek tartalmát sem gondoltam olyanoknak, mit kifogásolni lehet, tehát nyugodtan folytattam az utamat és két hét múlva, amikor egészségügyi kurámt Pes-ten befejeztem, hazajöttem Vásárhelyre.

— Azóta két és fél hónap telt el és sem a vámhatóság, sem pedig más hivatalos helyről semmiféle megkeresés sem érkezett hozzám a levelek ügyében.

Mit mond Bernády György

Az Universul támadásával kapcsolatban megkérdeztem Bernády György dr.-t, aki a következőkben ismertette a négy levél eredetét:

— Szeptember 27-én tértem vissza szülőfalvám nyaralásomról Marosvásárhelyre. Időközben tartott közgyűlést az Erdélyi Kereskedelmi és Hitelbank s a közgyűlésen az a vélemény kerekedett felül, hogy

tekintettel a pénzügyi szomorú anyagi helyzetére, ki fogják mondani a felszámolást.

Nem igaz, hogy a levelek között volt Eckhardt Tibornak szóló levél

Nem is ismerem. Az egyik levél Gömbös Gyulának szólt, a második Ugron Gábornak, aki marosvásárhelyi, a harmadik Bethlen István grófnak, aki szintén környékbeli, mezőszámondi földbirtokos, a negyediknél a Tibor keresztnév adhatta az ötletet az Universulnak, hogy Eckhardt Tibor barátságától kértem benne az intézet részére segítséget. Ez a tényállás, a többi rosszakaratu belemagyarázás.

s érthetően meglepett, amikor ehelyett az Universulban látom a levelek nyilvánosságra hozatalát olyan kommentár kíséretében, amely a legteljesebb ellentétben áll a valósággal. Semmiféle pártkérdéssel sem lehet a leveleket vonatkozása hozni.

Mint magánember utaztam Budapestre és mint illetékes megkértem Bernády György a levelek átadására, amelyek nem is tartalmaztak pártkérdést.

Ami a levelek rámvonatkozó részét illeti, annak az a historikuma, hogy már régebben arra gondoltam,

lemondok a magyar pártnál viselt tisztségemről, mert a pártnak nem áll módjában még a részemre megszavazott kis fizetést sem folyósítani, mert nincs miből.

Bernády Györgyöt, amikor a néhány sort érdekeltem megírta, az a cél vezette, hogy összeköttetéseinél fogva valamelyik erdélyi érdekeltségű pénzintézetnél vagy vállalatnál állást szerezzen részemre,

hogy ezáltal az egzisztenciális gondoktól mentesen láthassam el tisztségemet a magyar pártnál.

— Ismétlem, csak a legnagyobb rosszakarát minősítheti a leveleket hivatalos irásoknak, amelyeket Bernády György sajátkezűleg írt s aki egyébként sem visel a magyar pártban semmi olyan tisztséget, ami alkalmassá tenné hivatalos minőségű irások küldésére.

— Hatósági eljárásnak sem látták helyét illetékesek a levelekből kifolyóan, ami legjobban bizonyítja, hogy semmi olyant sem tartalmaznak, amit a legkisebb mértékben is államellenesnek lehetne minősíteni.

A pénzügyetnél súlyos veszteség ért volna magyarokat, engem is, tehát azon voltam, hogy segítséget keressek számára s így a felszámolás elkerülhető legyen.

Mint magánember írtam a leveleket olyanoknak, akik innét származnak és elég befolyásuk volna ahhoz, hogy teljesen legális uton gazdaságilag segítséget szerezzenek egy pénzintézetnek.

Éppen elég külföldi tőkével dolgozó pénzintézet van ahhoz Romániában, hogy emögött ne keressenek hátsó gondolatot, legkevésbé irredentizmust.

— Ugyanez a helyzet a dr. Biró István érdekében írott soroknál is. A magyar párt nem tudja fizetni Biró dr.-t. Viszont használható ember. Csak Marosvásárhelyen három olyan pénzintézet van, amelyiknél pesti pénzintézetek érdekeltségű birnak, kézenfekvő tehát az a gondolatom, hogy kértém, ha van rá mód, szerezzenek egzisztenciát a részére, azt az egzisztenciát, amit a párt éppen mert szegény, nem tud nyújtani részére.

— A leveleket sem azért küldtem Biró dr.-ral, mintha okom lett volna nem rendes postai uton továbbítani, hanem szükségesnek láttam, hogy valaki esetleg részleteiben is megadja az intézet helyzetére vonatkozó adatokat.

Biró, aki ismeri a pénzügyi helyzetét, alkalmas volt erre.

Hogyan került a levél az Universulhoz?

A fenti nyilatkozatok eléggé tisztázzák ahhoz a tényállást, hogy ne fűzzünk több kommentárt hozzá, de nem tisztáznak szerintünk igen fontos kérdést: hogyan került a négy levél az Universul birtokába?

A leveleket vámtiszték, nem tudjuk ugyan, milyen indokkal, de hivatalos minőségükben elkobozták. Ennek csak az esetben láthatták szükségét, ha véleményük szerint hivatalos eljárást vonhat az elkobzás maga után.

A levelek elkobzása óta két és fél hónap telt el, de

hivatalos eljárásnak semmi nyoma sem volt.

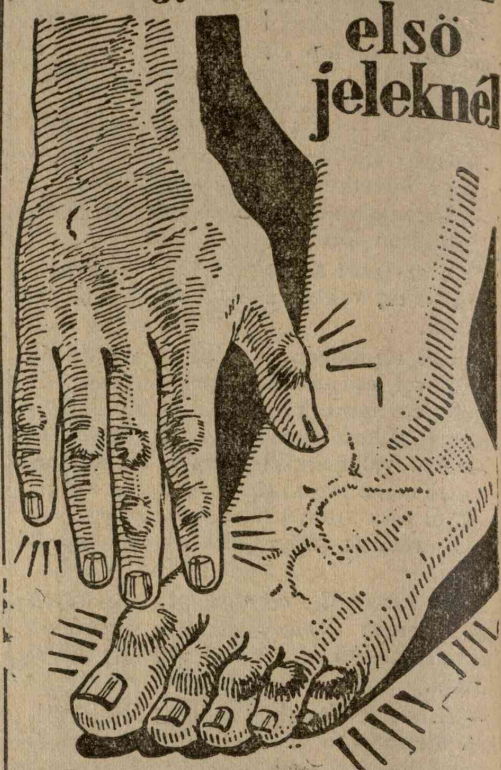
A marosvásárhelyi rendőrprefektus az Universul cikkének megjelenése után felkérte ugyan magához Biró István dr.-t, de kijelentette, hogy ő is csak az Universulból értesült az ügyről és érdeklődése magánjellegű.

Az történet tehát, hogy a határon hivatalosan elkobzott négy levél a hivatalos ut helyett egy napilap temesvári tudósítójához került, aki hatóságok helyett lép fel a levelek alapján olyan vádakkal, amelyek, ha igazak volnának, a hatóságok súlyos megtorló intézkedését vonták volna maguk után.

Hogyan kerülhetett tehát a hivatalos állami közeg kezéből az előírt hivatalos ut helyett az Universulhoz a levél?

Akármit magyaráznak bele, de mégis magánlevélről van szó, ami maga után vonhat hivatalos eljárást, de nem vonhatja maga után hivatalos közeg kezéből kiinduló nyilvános pertraktálást, külön-

Akadályozza meg a fagydagánatokat és fagyást már az

Mikor lábai, vagy kezei viszketni, vagy égni kezdenek vegyítsen a vízbe annyi Saltrates Rodell, hogy a víz tejfehér színűvé váljon. Amint beáztatja lábait, vagy kezeit ebbe a tejszerű fürdőbe a felszabadult oxigén behatol a pórusokba, enyhíti a fájdalmakat és meggyógyítja bőrszövetét. Az égések és viszketések egy pillanat alatt megszűnnek, a vérkeringés azonnal helyre áll és sokkal jobban fogja érezni magát. A tyukszemek annyira megpuhulnak, hogy gyökereitől együtt, pusztá kézzel kiemelheti őket. A feldörzsölések meggyógyulnak, a dagánatok eltűnnek. Egy számmal kisebb cipőt viselhet és a legnagyobb könnyedséggel járhat, sőt táncolhat is egy teljes éjszaka át. A Saltrates Rodell-t szavatosság mellett árusítják a gyógyszerárak és drogériák. Ára jelentéktelen.

nösen addig nem, amíg nyoma sincs hivatalos eljárásnak? Az Universul talán még sem nevezhető annak?

Hogy nagyhatalom, tudjuk, de hivatalos fórum?

Ezekre a kérdésekre nem volna elegendő választ kőnni.

Asztalos Sándor

Egy vádlottból tanu lett a Kun Andor-per szerdai tárgyalásán

Kolozsár, december 13.

A Kun Andor-féle nagyarányú feketeszesz-per szerdai tárgyalásán több távollevő tanu vallomását olvasták fel, melyet még a vizsgálóbíró előtti tettek.

Dr. Rosmann, Farkas Sándor védője kérte a tárgyalás elhalasztását, hogy bizonyíthassa: Farkas nem volt jelen a gerregdi revolveres incidensnél. A védőügyvéd szerint az elhalasztásnak annál inkább is helye lenne, mert Farkasnak a tábla előtt is van jelenleg feketeszesz-pere és különös helyzet alakulna ki, ha a két bírói fórum esetleg ellentétes ítéletet hozna.

Colfescu ügyész a pergáló kifogás elvetését kéri, mert — mint mondja — a két per között semmi összefüggés sincsen. A bíróság rövid tanácskozás után elutasítja a tárgyalás elhalasztására vonatkozó kérést.

Mircea Georgescu védőügyvéd kéri, hogy Rosenfeld Jenő esetében változtassák meg a minősítést: Rosenfeld nem vádlott, hanem csak tanu. Az ügyész hozzájárulásával az áttörésítés meg is történik és Rosenfeld elhagyja a vádlottak padját.

Izután a bíróság a tárgyalás folytatását péntek délelőttire halasztotta.

Brassó és Kolozsvár között

Oriási jegy csalást lepleztek le a vasuton

Kolozsvár, december 13.

Nagyarányu vasuti jegy csalást leplezték le Antonescu vasuti felügyelő. Amikor a Brassó-Kolozsvár vonalon a jegyeket felülvizsgálta, négy artistanónél a kolozsvári Cosmuța tudószanatórium ötvenszázalékos kedvezményre jogosító igazolványát találta. Kérdezősködni kezdett és akkor kiderült, hogy Schwartz Henrik kolozsvári szállodástól kapták. A felügyelő nyomban feljelentést tett Schwartz ellen, akinek nyilvánvalóan nem volt jogában kedvezményes jegyeket kiállítani.

Schwartzot előállították a rendőrségen és vallatásnál hamarosan az egész hamisító szervezet lelepleződött. A szállodás Elek Ilyés sógorával követte el a jegy csalást annak az ezer darab üres jegy-utalványnak segítségével, melyet Todea portástól, a szanatórium kapusától vásá-

roltak. Mindhármukat nyomban letartóztatták és átadták őket az ügyésznek. Schwartz és Elek szabadlábra kerültek, míg Todea az ügyesség foglya maradt.

A szabadlábra helyezett Elek első dolga volt, hogy felkereste Antonescu felügyelőt és

száz ezer lejt ígért ha visszavonja a vádat, vagy eltünteti a kompromittáló iratokat.

A felügyelő látszólag belement a vesztegetésbe, de értesítette Colfescu ügyészt, aki engedélyt adott, hogy az iratokat lemásolja és átadja Eleknek. Az „üzletet” látszólag meg is kötötte Antonescu felügyelő. A kapott száz ezer lejt letétbe helyezte Colfescu ügyésznek, aki nyomban elrendelte Elek letartóztatást, ami kedd este meg is történt.

Hogyan lehet ilyen vérszomjas egy tejjgazgató?

Buna ur kidobálja a kisebbségi tisztviselőket és nevelsége sikkasztási vádakat kovácsol

Felmentette a bíróság Bitto Antalt és Linca Valér irodafőnököt

Temesvár, december 13.

Tegnap felmentő ítélettel ért véget az a hársza, amelyet Buna Dimitrie, a temesvári városi tejjüzem igazgatója indított Bitto Antal volt tisztviselője, valamint Linca Valér városi irattári főnök ellen. Ha az ember a tényállást hallja, csak azt nem bírja megérteni, hogy született meg a sikkasztás vádja?

Bitto Antal, a városi tejjüzem volt tisztviselője, tavaly októberben elment behajítani a tejszámlát Joanas Apsa királyi közjegyzőhöz. A közjegyző úgy találta, hogy a tej mennyiségét és árát tévesen számolták el és nem akarta kifizetni az egész összeget. Viszont átadott 1048 lejti Bittonak azzal, hogy ennyivel tartozik, intézze el ennyivel a tartozást, ha nem, hozza vissza a pénzt és csináljanak, amit akarnak.

Bitto jelentést tett az akkori tejjüzemi igazgatónak, Linca Valérnak. Az igazgató elrendelte az ügy kivizsgálását, amely, mivel a szóbanforgó tejjühordót közben elbocsátották, hónapokig elhúzódott. A pénzt senki se akarta átvenni, Bitto a zsebében hordta és többször kérdezte feletteseitől, hogy mit csináljon vele. Választ azonban nem kapott.

Januárban, a kormányváltás nyomán Buna ur, mint öblöshangú kormánypárti, tejjgazgatóvá avanzsált, Lincát pedig áttették az irattárba. Bitto sietett a függő ügyet jelenteni az új igazgatónak is. — Buna jegyzőkönyvet vettetett fel, amelyet Bitto gyanútlanul aláírt. Nagy volt a megdöbbenés, mikor másnap már a rendőrség idézték és kérdőre vonták, hogy hol van az „elsikkasztott” pénz?

— Itt a zsebében — felelt Bitto — hónapok óta hiába imádkozom az uraknak, hogy vegyék át tőlem, vagy intézzék el az ügyet!

Az első tárgyaláson a volt igazgató teljesen beigazolta Bitto ártatlanságát, mire Buna, aki maga képviselte a vádat, elhárította a vádat. Megjegyzendő, hogy Linca Valér régi és megbecsült városi tisztviselő, akire igazán semmi rosszat se lehet mondani. A város fegyelmét se indított ellene, sőt először nem is vállalta a vádat, amelyet Buna ur, mint magánvádló indított meg. Mivel azonban a politikai protekció mindent elér, Bunának sikerült kieszközölnie, hogy az utolsó tárgyaláson a város egyik ügyésze, Babos Simion ügyvéd is megjelenjen. Miután az előző tárgyalásokon a tanúk már sorra Bitto mellett vallottak, most Apsa Ioanes közjegyzőt hallgatták ki, aki hasonló értelemben tett vallomást. Buna és a városi ügyész számtalan kereszkérdéssel szorongatták, míg a közjegyző kijött a sodrásból és odakiáltott:

— Ne erősködjének az urak, nem vallottak mást, mint ami történt!

Bitto védelmében Oberst Zoltán dr. először is megmagyarázta, hogy itt szemérmes és kisebbségellenes hárszóról van szó. Hiszen Buna megmondta nyíltan Bittonak, hogy

kidobálja a kisebbségi tisztviselőket a tejjüzemtől.

Ami meg is történt s a per jó ürügy

volt arra, hogy a még nem véglegesített Bittot rövidesen elbocsássák. Sikkasztásról szó sincs, arról Bitto igazán nem tehet, hogy a közjegyző reklamációját hónapokon át, sőt mindmáig nem volt képes elintézni a tejjüzem és a pénztár, anynyi sürgetés után nem akarta átvenni a számlaösszeget alacsonyabb fizetményt. Nem is szólva arról, hogy Bitto apja, Bitto Ferenc, ismert és jómódú temesvári iparos, sőt maga a fiatal Bitto is rendelkezik vagyonnal, úgyhogy a sikkasztás vádja már az összege! fogva is komolytalan.

Fiala járásbíró ezután kihirdette, hogy úgy Bitto Antalt, mint Linca Valért felmenti a sikkasztás vádjáról. Az ítéletet Buna megfellebbezte, nyilván csak azért, hogy késleltesse azt a sommás erkölcsi kártérítési pert, amelyre a történetek után számíthat.

Mindenesetre roppant eredeti volt, a mint a városi tejjühordó és a városi ügyész kézzel-lábbal igyekeztek keresztülhajtani a koholt vádat. Hiszen ha valaki alapos vádolnivalót keres, hát éppen eleget találhat a temesvári város házatáján. — Csak hogy nem az elbocsátott kisebbségi tisztviselők körül...

Körműves Géza

Igy is lehetett szépen keresni

Adóbónokkal helyettesítették a hátralékba fizetett készpénzösszegeket

Százezreket kerestek, mégis felmentették őket, mert ez nem büncselekmény

Nagyvárad, december 13. Érdekes ügyben hozott ítéletet a nagyváradi törvényszék.

Nagy István, Grosz Ágoston, Ghibea Teodor és Ghibea Demeter pénzügyi tisztviselők ellen emelt vádat az ügyészség, hogy 860 ezer lej kárt okoztak az államnak, mert 1931-beli adóhátralékokra befizetett készpénzek helyett a szóbanforgó összegek 50—60 százalékaért vásárolt adóbónokat tettek be a pénztárba s a különbözetet saját céljaira fordították.

A törvényszék felmentette a vádlot-

takat azzal az indoklással, hogy nem követtek el sem csalást, sem sikkasztást. Az adóbónokért ugyanis az állam 100 százalékos szavatosságot vállalt, ezek tehát az 1931 vége előtti adóhátralékok fizetése tekintetében egyenértékűek a készpénzzel. A bíróság úgy találta, hogy az állam nem szenvedett kárt azáltal, hogy a vádlottak a befizetett készpénz helyett adóbónokat tettek a kasszába.

Az ügyész a minősítés és felmentés miatt fellebbezést jelentett be az ítélet ellen.

Ugyan a marseillei királygyilkosság ügyében?

A francia rendőrség letartóztatott két titokzatosan viselkedő jugoszláviai munkást

Páris, december 13.

Negyvennyolc órával a Genfben kihirdetett határozat után, amely szétosztotta az Európa fölött tornyosuló háborús fellegeket, a francia rendőrség ismét új fejezetet nyitott a tragikus marseillei királygyilkosság nyomozásában.

A touloni rendőrség az elmúlt éjszaka letartóztatta Cmik Mirkó és Stilifovics Jovan jugoszláviai munkásokat. Őrizet-

bévelük eléggé különös előzmények után történt meg. Mindketten otthagyták foglalkozásukat s állítólag titokzatosan felszólításnak engedve, azonnal Párisba akartak utazni.

A touloni rendőrség éppen akkor fogta le őket, amikor a Páris felé induló vonatra fel akartak szállni.

Megmozgásuk alkalmával megállapították, hogy

csomagjuk között rengeteg olyan újságkivágás van, amelyek a marseillei királygyilkosságra vonatkozik, de ezeken kívül találtak egész csomó olvashatatlan jegyzetet is.

Ráadásul pedig a letartóztatást követő késő éjszakai órákban, amikor a rendőrség kutatást akart tartani abban a barakban, amelyben a letartóztatott jugoszlávok szállása volt, a faalkotmány hirtelen lángra lobbant és tüzet fogott. A rendőrség feltevése szerint a tüzet a két jugoszláv barátai okozták, akik így semmisítették meg egész sereg bűnjelt, amely pedig a nyomozás szempontjából fontos lehetett volna.

A Havas-ügynökség jelentése szerint a két munkás tagadja, hogy a legcsekélyebb vonatkozásban is lennének a marseillei királygyilkossággal vagy hogy tagjai lennének bármilyen titkos politikai szervezetnek.

A Petit Parisien azonban biztosra veszi, hogy a két ember tagja az Usztasa nevű horvát alakulatnak s őket a touloni rendőrség mint gyanús elemeket vette őrizetbe.

Nem kaphatnak napidíjat a munkanélkülieket segélyező bizottságok tagjai

Nagyvárad, december 13.

A munkaügyi minisztériumtól körrendelet érkezett, amely kimondja, hogy a munkanélkülieket segélyező bizottság tagjai a jövőben nem vehetnek fel napidíjat. A szigorú rendeletre az adott okot, hogy a multban több ízben előfordult, hogy a munkanélküliek segélyezésére kiutalt összeg tekintélyes részét a bizottság tagjai, mint napidíjat, saját céljakra használták fel. Így a munkanélküliek remélhetik, hogy a segélyből ezután több marad nekik és könnyebben megbirkózhatnak a közelgő téllal.

VÁSÁROLJON OLCSÓ FÉNYT!

Mi a méter?

A hossz-mérték egysége

Mi a watt?

Az áram-fogyasztás egysége

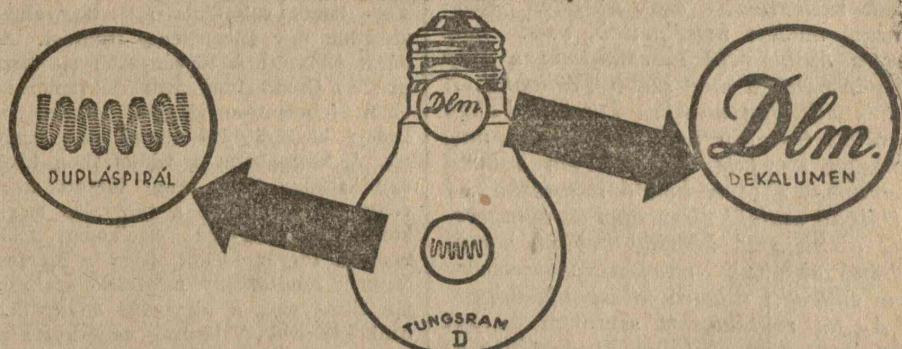
Mi a lumen?

A fényerő egysége

Mi a dekalumen?

A magasabb fényerő egysége

A VILÁGÍTÁSI TECHNIKA LEGÚJABB VIVMÁNYA A

TUNGSRAM D

DUPLASPIRÁLLÁMPA

DEKALUMENSOROZATBAN VÁLTOZATLAN ÁRAM-FOGYASZTÁS MELLETT 20%-IG TOBB FÉNYT AD.

Ma jelent meg

a B. L. és
Népújság
november
havi
ajándék-
regénye

Dánér Lajos:

A BEKA

Ezt a regényt megkaphatja a B. L. és a Népújság minden olvasója és előfizetője 4 lei kezelési díj belizetése ellenében a brassói kiadóhivatalban, bukaresti főkiadóhivatalban, Brassóban minden bizományosnál és megbízottunknál, valamint az uccai árusoknál. Olvassa el Ön is ezt a regényt, amely igazi élvezetet nyújt.

HIREK

Alpár Gitta válik...

Budapest, december 13

Alpár Gitta, a napilapok színházro-
patában és képes újságokban sokat sze-
replő primadonna, ismét hallat magá-
ról. A széphangú énekesnő, akinek or-
operációjától kisbabája hasfájásáig
már mindent tudunk, újabb csemegét
tálal a színésznek magánélete iránt lá-
zasan érdeklődő közölemény elé. Az
újabb mende-monda palóban érdekes
és nem egy irigykedő nő szívét komo-
lyan megnyugtathat. Amit mindmáig
csak suttogtak és csak feltétlen disz-
kréciónal meséltek, most már
teljes nyíltsággal lábrakapott: a szép
Alpár válik a még szebb Frölich-től. A
válás állítólag annyira komoly, hogy
Frölich Gusztáv nem is jelenik meg
felesége legújabb premierjén a bécsi
Scalában, ahol a kiváló művész, „A
királynő mulat” című operett címszere-
pét alakítja. A köztudott Frölich a mű-
vész apjának minden rábeszélésére
sem engedett szigorú álláspontjából.

A jól reklámozott szerelem utáni
hirtelen válást állítólag Alpár Gitta és
Verebes Ernő nemrégiben lezajlott bot-
ránya robbantotta ki, amikor a kelle-
ténél több részlet eleve nem volt fel-
művész régi szerelméből. Legalábbis
Frölich számára. Kiváncsi újságírók
meg is kérdezték a művésznőt, mi igaz
az elterjedt hírekből, de ezekben nem
volt a töle szokott módon kedvesen szó-
kimondó, csupán annyit árult el, hogy
férjével a Verebes-ügy miatt voltak ki-
sebb nézeteltérései, de válásról ezideig
még szó sem esett közöttük.

GYENGE ASSZONY

Amerika „1. számú közellensége”. Gillis
Helén, Baby Face hírhedt betörő özve-
gye, férje halála után örökölte annak tel-
jes címét. Az „1. számú közellenség” jó
feleséghez illően aktív részt vett férje
üzemeiben és így teljes joggal megilleti
a kitüntető cím. A gangster királynő je-
lenleg a newyorki rendőrség börtönében
üdü.

— Erőműhelyfalvi hírek. Tudósítónk jelenti:
Erőműhelyfalván megindultak a segélygyűjté-
sek a szegények karácsonyi felségélyezésére.
Gyűjtőket bocsátott ki a református nőszö-
vetség elnöksége és az állami iskola igazgató-
sága. A község megkezdte a szegények ka-
taszterének a felállítását. — Az erőműhelyfal-
vai ipartestület a Kovács Imre lemondása
folytán megüresedett jegyzői állásra Oláh
Miklós iparost választotta meg. — Az Erő-
műhelyfalvához közel fekvő „Gorore” tanyán
letartóztatta a csendőrség Bokor János jog-
hallgatót, akinél, feljelentés folytán, egy ház-
kutatás alkalmával tiltott tárgyakat találtak.

— Négyen egy ellen. Csikszere-dáról jelen-
tik: Szopos Ferenc és Szakács János csik-
szentimrei lakosok között évek óta haragos
viszony áll fenn. Tegnap Szopos kaptos ál-
lapotban, Szopos Elek, Markó Ignác és Szabó
Féter társai kíséretében találkoztak régi ha-
ragosával. A találkozásból verekezés lett,
melynek során a tulerő úgy ellátta Szakács
baját, hogy élet-halál között lebeg. A része-
gen, bieszkával hetvenkedő legényeket a csend-
őrség azonnal letartóztatta és a csikszere-dai
ügyészségre kísérte.

— Sepsiszentgyörgyi hírek. Tudósítónk je-
lenti: Tegnap kellett volna eldőlnie a sepsi-
szentgyörgyi városi díszterem új bérletsze-
rendési ügyének, minthogy az eddigi bérlet
1935. január elsejével lejár. A városi díszte-
rem szolgálati állandó mozi és színházi előadá-
sok céljaira s évente körülbelül 150.000 lej
pótdíjra jogosít a városnak. A tegnapi ár-
bitázs azonban csak két pályázó — a bra-

sói Astra és egy sepsiszentgyörgyi érdekeso-
port — jelent meg s a legmagasabb ajánlat is
mindössze 90.000 lej volt. Ezért a városi ta-
nács beszüntette az árverést s a közeljövőben
új pályázatot hirdet. Ha ekkor sem kap ked-
vezőbb ajánlatot, úgy házi kezelésbe veszi a
városi dísztermet. — Az őszi nyelvvizsgán el-
bukott kisebbségi állami tanítókat rövid pár so-
ros értesítést kaptak, mely szerint 1935. január
1-től kezdve az állam nem számít a szolgál-
taikra. A szerencsétlen emberek körében, akik
még mindig remélték ügyük kedvezőbb elin-
tézését, ez az értesítés nagy elkeseredést vál-
tott ki. — Esztelenek községben a járőrök
tegnap reggel egy kóbor kutya szájában egy
alig pár órási leánysecsemőnek a holttestét
pillantották meg. Azonnal jelentették a ber-
zalmas leletet a község csendőrpáncsnoká-
nak, aki erőteljes nyomozásba kezdett, annak
megállapítására, hogy ki volt az a lelketlen
anya, aki gyermekét közvetlenül születése
után elásta a szemétdűrbe, ahonnan a kutya
kikaparta.

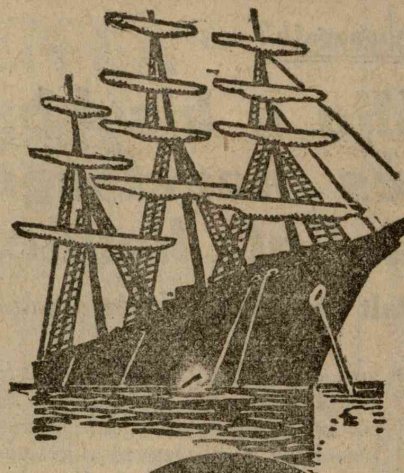
— Ismét sajtótürelommal tárgyalnak Csik-
szere-dán egy államellenes izgatást. Csikszere-
dáról jelentik: A törvényszék ma kezdte tár-
gyalni Csedő Imre volt csikszere-dai időközi
elöljáró feljelentése alapján, Miklós Árpád je-
lenlegi közégi bíró államellenes izgatási pe-
rét. A tárgyalásra a vádlottakon kívül mint
egy harminc főnyi tanút idézett meg a tör-
vényszék. Közvetlen a tárgyalás megkezdése-
kor Lascu főügyész emelkedett szólásra és
kérte a törvényszéket, hogy a Márzescu—Mi-
ronescu rendtörvény megfelelő szakasza alap-
ján tiltsa meg a tárgyalás anyagának sajtó-
bani közlését. A bíróság teljesítette a kérést
és 1—6 hónapig terjedő fogházbüntetés terhe
mellett megtiltotta a teremben levő újságírók-
nak a tárgyalás menetének ismertetését. Így
csak a közelnapokban kihirdetendő ítélet ren-
delkező részeit közölheti a sajtó.

A budapesti színházi sajtóhatalom egy levelet közöl: „Szerkesztő Uram, sok fil-
met láttam, de ilyen még nem, mint ez a „Mit mond a Juci”. Constance Bennet
— én mondom — megérdemelte a 300 ezer dollárt a főszerepért”. Így: „én mon-
dom”! Illetve ő mondja: a rajongó olvasó vagy a lap reklámozójának bel-
munkatársának. Mindegy. Az a fontos, hogy nekünk nem sok azért 300 ezer dollár,
hogy megtudjuk, mit mond a Juci. Helyesebben a Constance Bennet Háromszáz-
ezer dollár pedig testvérek között is megér harmincöt millió lejt. Elképzeljük,
mennyire le vannak forrázva a népszövegszerzők. Mert például egész biztosan nem
adnánk háromszáz ezer dollárt azért, hogy megtudjuk, mit mond az Eden, a Laval,
az Eckhardt, a Jettics vagy pláne a Tepfik Rüdty. Pedig, amit ők mondanak, az
izgatóbb minden filmnél, sőt izgatóbb még Constance Bennetnél is. De azért a ki-
váló filmdíva is nagyon izgat. Mert, hogy valaki manapság egy szereppel sok mil-
liót kereshet, ennél nincsen izgatóbb valami. Bizony, ha a filmszínésznők, muni-
ciógyárosok, valutaspekulánsok olcsóbban adnák szereplésüket, ha jutna felmérhe-
tellen vagyonukból a nyomorúság népeinek, akkor valószínűleg nem sülyedtünk
volna idáig, hogy a Jettics, az Eckhardt, és a Rüdty mondogasson oda, hanem is-
mét csak az érdekelné, hogy mit mondanak a Jucik, a Garbók, az Anniek és a
többi muzsák.

— Újabb pálinkafőzőket ítéltek el. Csikszere-
dáról jelentik: A csikszere-dai törvényszék
ismét tömegesen tárgyalja a tiltott pálinka-
főző ügyeket. Minden egyes esetben súlyos
természeti marasztaló ítéleteket hoz. Bojér
Jánosné, Blága Péterné és Mészáros István-
né csikszere-dai asszonyokat a 10—10 ezer
lejes pénzügyi bírságon kívül 10—10 napi
fogházra ítélték. Ugyanakkor Török Róza 66
éves asszony két liter pálinkáért 5 ezer lejt
és 5 napi fogházat kapott. Amint látjuk, a su-
lyosabbnál-súlyosabb ítéletek egymásután
hangzanak el, de azért a pálinkafőzés nem
szünetel. Pedig kár vagyontokat és erkölcsö-
ket usztatni el az észvesztő löre miatt.

A 14. KÖTET. Ma jelent meg a B. L.
és a N. U. ajándék-regény sorozatának
14. kötete, Dánér Lajos: A béka című re-
génye. Örömmel és jóleső büszkeséggel
nyújtjuk át az olvasónak immár tizen-
negyedik ajándék-kötetünket, mert úgy
érezzük, az olvasó is elismeri ennek a tel-
jesítménynek és áldozatkésztségnek érté-
két. Lapjaink új ajándékkötete a 4 lej
kezelési költség befizetése ellenében min-
den előfizetőnk és olvasónk rendelkezé-
sére áll. A regényt a brassói kiadóhiva-
talon kívül kiszolgáltatja bukaresti fiók-
kiadóhivatalunk, minden az országban le-
vő kerületi képviselőnk, bizománysunk,
helyi megbízottunk és árusunk. A most
megjelent kötetre, Dánér Lajos: A béka
című regényére külön hangsúllyal felhí-
vuk az olvasók figyelmét

— A Szent István-nal egyesült Magyar Tár-
sulat harmadik kultúrátadása. December 16.
án, vasárnap este 9 órai kezdettel a bukaresti
Szent István-nal egyesült Magyar Társulat
köznyelvelő osztálya újabb beléptidij nél-
küli kultúrátadást rendez saját helyiségében
(Str. Intrarea Zalomit 8.). Az ismeretterjesztő
előadást dr. Kállay Béla orvos tartja az ide-
ges gyermekről, míg dr. Kovács Ferenc orvos
„Kozmetikai apróságok” címmel tart előadást.
A műsor művészeti részében Láng Gyula he-
geduművész el fogja játszani Fibich: Poém és
Sarasate: Andaluziai románc című zeneszámai.
Balázs Margit éneklél Paisielló: A cigány-
ány. Chopin: Litván dal és Schumanna: Népdal

Norvégiai lucfenyő kivonata

A Goudron-GUYOT a legbizto-
sabb gyógyszer a következő be-
tegségek ellen:

A légzőszervek megbetegedései:

Nátha — Köhögés .
Hörghurut — Hülések

a légzőcső és a tüdő összes meg-
betegedéseit biztosan meggyó-
gítja a

GOUDRON GUYOT

Kérjen mindig valódi GOUDRON-
GUYOT-t és mindennemű tévedés el-
kerülése végett figyelje meg jól a cso-
magoláson levő címkét a valódi Goud-
ron Guyot-on rajta van nagy betűkkel
a Guyot név és az aláírás a következő
három színben: kék, zöld és piros, vala-
mint a következő cím: Maison Frère,
19 Rue Jacob Paris. — București: Geo-
rges Vergles, Str. Precupeji Vechii 1.

A GOUDRON-GUYOT kapható minden gyógyszerárban és drogériában.

ABLAK

elzárásra ítélték csak a lelketlen leánygyá-
nyhitó körülményként számítva azt, hogy a
szülés utáni feldúlt idegállapotában a leány
nem volt ura a saját elhatározásának.

★ Képek, szobrok. Lyka Károly új könyve
Nem elméleti könyv. Minden szava képekhez
szobrokhoz kapcsolódik, olyan képekhez és
szobrokhoz, amelyeket a könyv közöl. Látni
tanít. Arra tanít, hogy mit lehet leolvasni egy
képről, mit lehet kiolvasni belőle, hogyan le-
het megközelíteni a mű alkotóját. De érde-
mes ezt a könyvet elolvasni azért is, mert
mélyen megindító az a dallam, amely belőle
— egy nagy nemes és tiszta élet leszűrődött
bölcségeként — kicsendül. Lyka Károly új
könyve szinte szakemberről neveli a laikus

Most van sajtó alatt és legköze-
lebb kapható a Brassói Lapok könyvtárá-
ban, Brassó, Kapu-u. 56—58 az udvarban.
Művész kiállításban, album alakban, végig
műnyomáspapíron, egész vászonkötésben
tökben ára 300 lej.

— Gyomor- és bélhurut, az emésztés hi-
ányossága, erős bomlási és erjedési folyamatok
a gyomorbélhuzamban, belbaktérium- és gyö-
morsavtúltengés az enyhe természetes „Ferenc
József” keserűvíz használatával leggyorsabban
rövidesen megszűnnek.

— Miért döglének az Erben a halak. Szék-
elyhidról jelenti tudósítónk: Kiváncsian vár-
ják a következő ügyben a fejleményeket a
székelyhidaiak. A város mellett folyik az Er-
Kövári László székelyhídi postamester évek
óta bérli, tekintélyes összegért, a városi ha-
lászati céljaira. Azonban az üzletre csak ráfá-
zetett, mert hosszú idő óta az Er tele van
döglött halakkal. Végre rájöttek, hogy ennél
a papíremezgyár az oka. Ugyanis a székely-
hídi papíremezgyárban szalmából papírt csé-
nálnak, még pedig úgy, hogy a szalmát mar-
szódával péppé marják. Mármost a felesleges
szódás, lúgos anyagokat az Erbe engedték és
ettől az összes halak megdöglöttek. Kövéri
László 50.000 lejes kártérítést kér a papíre-
mezgyártól. A napokban szállt ki Nagyvárad-
ról a vízfelügyelőség, hogy az ügyet a hely-
színen megvizsgálja.

Capitol Mozgó, Brassó

Ma, csütörtöktől kezdődőleg

Brigitte Helm

legújabb és legpazarabb
filmje, az „UFA” 1934/35
produkciójának kimagasló
filmeseménye gyönyörű
montecarlói felvételekkel.

Woronzeff hercegnő

Dosztojevskij regénye után

Csütörtökön d. u. 3 órákor
nagy matinéelőadás.

ÁBEL AMERIKÁBAN

66

REGÉNY
Írta: TAMASI ARON

Szépen kimásoltam tehát három garázsna a címét majd ettem valamit s azután elindultam. Első utam a „Hudson Garage”-ba vezetett, mert az volt a legközelebb ide. Ott fekiúdt a 28-ik utcának majdnem a legvégén, vagyis keleten, közel a vízhez. Amikor ide bementem, legalább harminchárom teherhordó autómobil találtam a hideg és hatalmas kőteremben. Az egyik nagyobb és vésze- sebb volt, mint a másik. Ide-oda sireng- tem a nagy alkotmányok között s való- sággal bujdosom hogy embert is talál- jak valahol. Végre a legbelső sarokban megpillantottam valakit, aki egy nagy veres hurkát csámesogtatott. Szegényes, barna ember volt, sovány és erősen sző- rös, mintha annak a szíriainak a mostoha testvére lett volna.

— Hol van a főnök? — kérdeztem.
— Az ördögök elvitték — felelte az ember.

— Mikor hozzák vissza?
— Szomorúan kell mondanom, hogy azt az ördögök nem kérdezték tőlem.

Nagyon meglepődtem, hogy ez az em- ber, akit a garázsban kívül bátron kol- dúnak is nézhettem volna, ilyen bölcsen és uri szívéllyel felelt nekem. De mivel egész tartásából láttam, hogy eny- nyivel a beszédet szigorúan bé is fejezte nem haborgattam tovább, hanem vissza- felé indultam. Utközben egy kicsi iroda- helyiséget pillantottam meg, de nem ta- láltam benne senkit. Erre véglegesen ki- felé tartottam, hogy a következő feljeg- zett garázsánál próbáljak szerencsét, de künn a nagy kapu előtt mégis azt gon- doltam, hogy egy kicsit várni fogok. A kicsi várását ismét és ismét megszerem- ttem még egy kicsi várral, mert ilyenkor az ember nem tudja, hogy miképpen kéne helyesen cselekedni. De jól is tettem, hogy nem futottam el, mert egy fél óra múlva megláttam valakit akiben a főnököt gyanítottam. Hátratasított ka- lappal jött, jókedvűen és egy nagy bő- r- szíval a szájában s egyenesen a ga- rázs kapujának vágott neki. De akár- milyen sebesen jött, én egy ugrással az útjába állottam és azt mondtam neki:

— Ugy látom, hogy maga itt a főnök.
— Miből látja úgy? — kérdezte ba- rátságosan.

— Abból, hogy uriember s egyenesen idejön a garázsba.

Nagyon szívesen vette, hogy így meg- tiszteltem őt s nem is kérdezősködött ar- ról, hogy miáratban vagyok, csupán ennyit mondott:

— Tudja ezt a mesterséget?

— Szomorúan kell mondanom, hogy tudom — feleltem neki, ahogy a másik embertől az előbb tanultam. Erre a fő-nök gyanúsán pillantott reám de ami- kor megmondtam, hogy a szomorúságom nem az ő garázsára, hanem egy másikra vonatkozik, akkor megenyhült és azt mondta:

— Este nyolckor jöhet, ha akar. Hu- szonöt dollár. Reggel hatig kell dolgozni.

Csak annyit mondtam, hogy itt leszek a következő percben már nem is láttuk egymást. S ottani szokások szerint dél- után megvettem a szerszámokat, vagyis a sártisztítót, a kefét és egy zsebkendő- t valamivel nagyobbacska szarvasbőrt s este pontosan nyolckor jelentkeztem. A fő-nök, aki jóféle kanadai ember volt, sorra mind megmutogatta nekem azokat a teher-

hordó autómobilokat, amelyek reggelig fűrésztésre vártak. A szerszámaimnak és a szarvasbőrömnek adott egy vedret is s azután odalet. Biztosan azt gondolta, hogy a déli ember, aki most is ott lődör- gött és puszogott magában, a többi meg fogja mondani nekem. Odamentem hát az öreghez és megmondtam neki, hogy engemet Ábelnek hívnak s mostantól kezdve együtt fogunk dolgozni. Az öreg egykedvűen tekintett reám és azt vála- szolta:

— Nagyon nehéz lesz velem együtt dol- gozni, mert én nem vagyok bolondja a munkának.

Ahogy ezt kimondta, megvakarta a fej- t és nagyon keserves arcot mutatott. Az- tán úgy tett, mintha számbavenné a meg- fűrésztendő teherhordó kocsikat, de ezt még keservesebben cselekedte. Utána is- mét megvakarta a fejét, majd a hatalmas gumifecskendőt lassan rácsavarta a fal- melletti csapra, mire a gumi lassankint puffadni kezdett és nemsokára olyan lett, mintha a világ legnagyobb kigyóját lát- uók ugrásra készülődni.

— Az a koci az első! — mutatta ne- kem s azzal visszaült a veder fenekire és abba a sarokba, ahol a délből láttam volt. Nem vettem rossz néven tőle a meg- huzódást, mert azt gondoltam, hogy bizo- nyosan beteg. Még azt is feltettem ma- gamban, hogy helyette is dolgozni fogok, amennyit csak tudok. Teljesen nekibuz- dultam tehát a munkának, hogy fürgén és mégis jól dolgozzam. Az öreg odapi- lantott néha s olyankor mindig megte- kergette a fejét. Nem tudtam elgondol- ni, hogy mi nem tetszik neki, de nemsokára megtudtam, mert lassan odajött és kivette a sártisztítót a kezemből. Akkor megnézte a teherhordó szörnyeteget, majd a kerekeket sorra látogatta és mind-

SPORT

Duna Kupa!

A Ripensia érdekes tervezete új nemzetközi vándordíjat jelent meg a láthatáron

Temesvár, december 13

Érdekes tervezetet terjesztett a sző- vetség elé Balás mérnök, a Ripensia ve- zetője. Balás mérnök, hogy a Nemzeti Bajnokság egyesületeinek anyagi sor- sán enyhítsen, „Duna Kupa” mérkőzése- ket szeretne létrehozni. A terv szerint Ausztria, Magyarország, Csehszlovákia, Jugoszlávia és Románia csapatai venné- nek részt, tízenkettes csoportban. Mind- egyik csapat tavasszal három és ősszel három mérkőzést játszana, úgyhogy a teljes lebonyolításhoz két évre lenne szükség. A terv életrevaló, mert azokat a magyar, osztrák és cseh csapatokat szerepeltetné, melyek a Középeurópai Kupában nincsenek, viszont Románia és Jugoszlávia csapatait értékes mérkőzé- sekhez juttatná.

ATHÉNEN NINCS RÁDIO — NEM KÖZVETÍTHETIK A MÉRKŐZÉSEKET

A bukaresti rádió tervbe vette, hogy a Balkán Kupa mérkőzéseket rádió köz- vetíti Athénből. Most érkezett meg a sző- vetség válasza: szívesen engedélyezné a közvetítést, de — Athénnek nincs rádió- állomása... Ami a mai modern közvetíté- sek korában még mindig nem lenne aka- dály, hiszen telefonkábelben is lehetne közvetítést, csinálni, ami nem is sokkal költségesebb. Nem lehetetlen tehát, hogy mégis lesz közvetítés.

Pénteken sorsolják a Román Kupa utolsó fordulóját. 32 csapat jutott be eb- be a fordulóba, amely már a döntőért küzd.

A Crisanat felfüggesztette a szövetség mert a Barátky váltásdíjából fennma- radt hátralékot, még mindig nem fizette meg a Hungáriának.

Csak Athénben állítja össze a román válogatott csapatot a szövetségi kapitány. Erre kapott felhatalmazást a szövetség elnöki tanácsától. Mint kiderült külön- ben. Savulescu őrnagy Sepi és Eisenbeis- ser kiküldetését is kérte, de elutasították.

Berane osztrák bíró a pasárnap olasz —magyar mérkőzés bírja — mint a Nemzeti Sport írja — feljelentést tesz a FIFA-nál Mario Carminati olasz bíró el-

egyikről lepiszkált két-három darab sárt. Aztán fogta a fecskendőnek a csővit és futózáporban részesítette a kocsit.

— Vigye el az ördög. Kész! — mondta és a fecskendőt a földre eresztette. Ami- kor pedig látta, hogy nagyon ámulok a munkáján és a tanításán, akkor közelebb jött hozzám és odasugta:

— Nem arra való az ember, hogy au- tókat mosson.

— Hát mire való? — kérdeztem cso- dálkozva.

— Jöjjön, én megmutatom magának! — felelte és odavitt a sarokba, ahol ül- ni szokott. Ott a veder háta megett két nagy láda volt egymáson s azokat lefor- ditotta a földre. A ládák alatt még sok- minden hevert rakásban és az alatt a sok- minden alatt két nagy pokróc feküdt. Ezeket is elforgatta onnét, majd legalól- ról és a legsarokból egy kulacsot vett elé: olyan zöldzománcos kulacsot, amilyent a katonák hoztak a háborúból haza. Akkor óvatosan körülnézett, majd a kulacsot ki- dugta, a szemet pedig áhitatosan lehuny- ta és jót bugyogtatott valamiféle italból.

— Igyék, de ne sokat! — nyújtotta ne- kem is oda.

(Folyt. köv.)

len, aki egyik határbírója volt. Carmi- nati — Berane szerint — nyilvánvaló rosszindulattal nem intette le Guaita ha- talmas lesállítását, melyből az egyenlítő olasz gól esett. Berane szerint meg is kérdezte az olasz bíró, de az azt kiáltot- ta vissza, hogy nincs semmi lefújni való. Berane bíró is sulyosan tévedett azon- ban: ha látta, akkor minden további kér- dezősködés nélkül le kellett volna fujja a lesállást.

LE HVARE

Hungária, Bocskai vegyes — Le Haore 7:1 (2:1).

Korcsolyasport

SCHAEFER — KOLOZSVART ÉS BRASSÓBAN!

Schaefer Karl, a műkorcsolyázás ötszö- rös világbajnoka, a tüneményes tudásu osztrák korcsolyázó, január első napjai- ban Romániában is bemutatja az egész világon megcsodált tudását. Schaefer Ko- lozsvárt és Brassóban vesz részt majd be- mutatásokon.

Atlétika

Havaletz 27-ik a világanglistán 47.14 méteres diszkoszvető eredményével. Más román atléta eredménye nem is szerepel a listán.

Szabó Miklóst, az Európabajnok ma- gyar középtávfutót Amerikába hívta meg az amerikai szövetség.

Amerika bajnokságain csak amerikai atléta indulhat, külföldi nem — határoz- ta el az amerikai szövetség.

Tenisz

Amatőr teniszező nem írhat szakcikket újságba — határozott az angol teniszsző- vetség.

Súlyemelés

Magyar súlyemelő rekordok tömege. A magyar súlyemelő bajnokságokon minden súlycsoportban megdöntötték az országos rekordot, sőt egyes számokban feltűnően jó eredményekkel. Pehelysúly: Kuti 365 kg. Könnyűsúly: 1. Bakos 365 kg. Közép- súly: 1. Csinger 472.5 kg. Kisebbsúly: 1. Kis 425 kg. Nehézsúly: 1. Soós 447.5 kg. Valamennyi országos rekord.

Kerékpár

ANVERS

Belgium — Franciaország 3:0. Nemzet- közti kerékpár verseny.

Uzás

Új osztrák rekord. Svoboda 1 p 01.6 mp- es idejével új osztrák gyorsúszó rekordot uszott.

Astra Mozdó. Brassó

Premier pénteken, december 14-én

5 lány szerelmes

A legesebb táncos, németül be- szélő operett-film, mely óriási si- kert aratott az összes nagy vi- lágvárosokban

Főszerepők: Carina Bell, Margu- erete Viby, Frederick Jensen.

Zene: K. N. Andersen és

RIGOLETTO,

amikor Scala összes színészeivel

Csütörtökön utoljára a nagy- sikerű dráma

Két szív között

ASTRA LUX-MOZGÓ

Nagy premier!

Pénteken, december 14-én

Nagy premier!

MARLENE DIETRICH leghatalmasabb filmje:

A biborruhas asszony

JOHN LODGE-vel és a kicsi HEIDEDE DIETRICH chel.

Viharos érzelmek, amelyek egy szép asszony keblét hevítik. — Az örök szerelem nagy szenzációk utáni házai.

Csütörtökön, december 13-án utoljára fut

Mi történt az 56-os utcában

szenzációs amerikai film

Virgács!

(Ki mit kapott, vagy mit kaphatott volna Mikulásra Szatmáron)

December 6-nak előestéjén a Szatmári Polgár, régi szokásnak engedelmességgel, kitéve a cipőjét az ablakba és várta, hogy mit hoz a Mikulás. Reggel a cipőjében a következő ajándékokat találta:

Egy adófizetési felszólítást, egy értesítést a villamosműtől, hogy jogában áll a fűtővezeték lejárta egyenlőre átvezeteltetni váltóáramra, ha nem teszi, kényszerítik rá,

egy ígéretet, hogy most már okvetlenül megartják a községi választást, ha előbb nem, a liberális párt kormányzásának ötödik évfordulóján,

és végül a legújabb klub felszólítását, hogy lépjen be a tagok sorába.

Ezt kapta a polgár. Városunk nevezetességei és intézményei azonban sok minden egyebet is kaptak. Nevezetesen:

A törvényszék: egy kis meleget, mert a bírálk majd megfagynak az alig fűtött teremben.

Szabadkai szinigazgató: a mozisoktól egy elismerő oklevelet.

Papp Zoltán moziigazgató: az Astrától disztagságot, mert amióta az Astra-mozi megnyitott, a legnagyobb slágereket játszsza.

Dr. Pirkler Ernő: az összes szatmári fűzfapoótaktól verset a Szilveszteri krónikába.

A szociáldemokrata-párt: végre egy proletár elnököt, Haasz Kálmán textilkereskedő személyében.

A betegsegélyző igazgatósága: táblai ítéletet a jogtalanul elbocsátott tisztviselők visszahelyezéséről.

Ruttkay Mária szubrett-primadonna: egy fogyókúra receptet.

Szentos bonvivánt: ösztöndíjas helyet a mozgásművészeti tanfolyamon.

Ifj. Szücs Kálmán: meghívást a bukaresti Operához a forgószinpad megépítésére.

A fogház igazgatósága: céltagságot az összes iparosmunkát végző rabok részére.

Dr. Kacz Izsó: egy sürgőnyt a következő szöveggel: Azért én is tudok valamit. Nagy Endre.

Ifjú Szücs Kálmánné

Egyike a legrokonszenvesebb szatmári fiatal, magyar asszonyoknak. A néhány évvel ezelőtti műkedvelő előadások sokra hivatott primadonnája. Nagyszerű színésznő lehetett volna belőle. Leánya néhai Krémer Sándornak, a kiváló vidéki szinigazgatónak. Amióta férjhezment, lemondott arról, hogy színésznő legyen és odaadó munkatársa férjének, ifjú Szücs Kálmánnak, aki országhatárokon túl is ismert műbutor-tervező. Szücsné Krémer Mancsi, a Szatmári Sport Egyesület leg-sokoldalubb hölgy-tagja. Nagyszerű uszó, jól teniszezik, evez az elsőrangban korcsolyázik. A magyar jótékony egyesületek minden megmozdulásából bőségesen kiveszi részét.

Holnap:
Szécsen Zoltán

Elég volt az uszításból!

Talán nem lesz pusztába kiáltott szó az a néhány komoly kérdésnek, figyelemztetésnek szánt szó, ami alább következik.

Szatmár az imperiumváltozás óta a legbékésebb, legtűrelmesebb város volt. Emberek: románok, magyarok és zsidók a legtökéletesebb egyetértésben éltek itt. Ebben az egyetértésben nagy részük volt a szatmári románság vezetőinek, találmára soroljunk fel néhány nevet: dr. Demian Titus volt polgármesternek, dr. Pogácsas János megyefőnöknek, dr. Che-reches István polgármesternek, dr. Dobossy Endre volt prefektusnak, dr. Pop Ottó bankigazgatónak, dr. Pop Mihály volt képviselőnek, Drágos Aurél szenátornak, dr. Doros Sándornak, Erdőss Ferenc törvényszéki elnöknek, a fiatalok közül dr. Bota Valér városi tisztii főorvosnak, dr. Ardelean Octaviannak és dr. Hanza Jenő vizsgálóbírónak, Zaciú Felician ügyvédnek és még egy sereg komoly, román közéleti vezető férfiak.

Egy évvel ezelőtt — most ne kutassuk, hogy miként és hogyan — az atmoszféra megvál-

tozott. A megértésből gyűlölet lett, a kölcsönös harmoniából és megbecsülésből gyanakvás és izzó türelmetlenség.

A mérsékeltberek vagy nem tudtak, vagy nem akartak szembeszállni az árral. A hangadó szerepét azok vették át, akik sem erkölcsileg, sem érdemileg nem álltak azon a fokon, hogy ezt a szívélyes viszonyt, a felekezeteknek és a nemzeteknek ezt a példás békességét elmélyíteni vagy megőrizni tudták volna.

A türelem helyett uszítás következett.

A románság antirevizíós megmozdulása elsősorban az itt élő, tehát a magyar revizíós mozgalomban már csak helyzeti adottságainál fogva is részt nem vehető kisebbségek helyzetét élezte ki. Az uszítás egyébként tombolt a sajtó egyrésztében, mint a fórumon.

A megértés az utóbbi időben olyan volt itt, mint egy magányosan álló fa, amelyre a favigók egyre több és több csapást mérnek. Már alig tartja valami. Talán csak a múlt halvány emléke.

ADIRAT

RENDŐRSÉG

Szatmár

Napokban egy bécsi ur volt Szatmáron és korzón sétált stopp Minden lépésnél megrohanta öt-tíz cigánygyerek és iszonyu sivalkodással pénzt koldultak stopp Bécsi ur elsodálkozott stopp Azt hittem ez csak a Balkánon szokás — mondotta — stopp Legutóbb Oroszországban voltam — mondotta — ott láttam csak ennyi „bezprizornűjt” csavargó gyermekeket stopp De Szatmár nem Oroszország stopp Nem is Balkán stopp De hasonlítani fog hozzájuk ha rendőrség gyorsan és erélyesen közbe nem lép stopp Tisztítsák meg az utcákat falkákban csavargó, kolduló és trágár szavakat kiabáló csavargó gyerekektől stopp De gyorsan stopp Mert maholnap már józslésü ember nem mer nővel az utcára lépni stopp stopp stopp

SZATMÁRI POLGÁRSÁG

Büszkén jelentjük: a Kölcsey-kör előadásaira nem ér be a közönség

Egy magyar kultúregyesület példát mutató munkája Észak-Romániában

Az imperium-változás utáni aléltásban Szatmár-megye régi kultúregyesülete, amelyet a hajdani szatmári követnek, Kölcsey Ferencnek a nevével neveztek el, hosszú ideig hallgatott. Nemrég újra működésbe lépett és büszkén jelentjük, hogy várakozáson felüli sikerrel.

Debreczeni István református lelkész, a Kölcsey-kör elnöke, hihetetlen energiával, lelkesedéssel és ügybuzgalommal látott neki a munkához. Ennek a nagyműveltségű papnak igazi segítőtársa volt dr. Schöber Emil tanár, a kör tudományos szakosztályának az elnöke. Kettőjük érdeme, hogy a tudományos szakosztály minden hétfőn este kultúrelőadást rendez Szatmáron és az előadások iránt olyan nagy az érdeklődés, hogy nincs a teremben egy talpalattnyi hely. Sokan a folyosókon szoronganak, csak hogy hallhassák az előadókat, akiket Szatmár értelmiségének vezetőiből, biztos kézzel választanak össze. Először a református gimnázium kis előadótermében voltak ezek az előadások. Két-három előadás után a terem szűknek bizonyult. Ma már a harmadik, a legnagyobb teremben vannak, de ez sem elég már, nemsokára a tornacsarnokba kell átköltözni.

Hogy miből élünk?

kérdi a jámbor idegen, amikor Szatmárra vetődik és látja, hogy az összes klubok, a színház, a mozik tele vannak.

Miből élünk? — kérdi, amikor látja, hogy a korzón sétáló nők nagyrészen kifogástalan bunda van és ruhájuk a legújabb divat szerint készült.

Miből élünk? Itt hirtelen megakad az ember. Egyszerre nem is tud felelni. Eddig még sohasem gondolkozott azon, hogy miből is élünk?

Mert abból a havi négyezerből mégsem lehet úgy élni, ahogy élünk.

Talán abból élünk, hogy a házbérrel már a második negyedben adósak maradtunk és a házigazda nem mer bennünket kitenni, mert tudja, hogy jobbat úgy sem kap.

Vagy abból, hogy a pék, a fűszeres, a drogériás, a mézárós tovább hitelez, mert — ahogy a kártyások mondják — fut a pénze után, amelyet a jobb jövő reményében belénk fektetett.

Vagy abból, hogy a zsetonostól a klubban mindig lehet kétszázat kölcsönkapni azzal, hogy „becsületiszavamra, hol-

nap behozom” és a pénzzel szerencsét lehet próbálni.

Vagy abból, hogy az orvosnak, ügyvédnek nem fizetünk, hiszen jóbarátságban vagyunk velük.

És az uszítás a családi ezüstre még mindig ad pénzt alig ötven százalékos kamattal.

Vagy abból, hogy az előleg számlán már az 1936-os fizetésünkkel tartunk.

Vagy abból, hogy fünek-fának tartozunk.

Ki tud erre megnyugtató feleletet adni?

Annai bizonyos, hogy élünk!

De, hogy miből? Hamarabb lehetne megoldani a kör négyezősítésének problémáját, mint ezt a titokzatos és megmagyarázhatatlan rejtélyt.

Szatmári érdekességek — egy mondatban

Az elmúlt héten két pofozkodás is volt.

A színház megjött és biztatóan kezdte meg előadásait.

Allásuk helyre végre a meg- ériésnek egy eszlendő óla veszélyben lévő szellemé

Most az egyik fontos és exponált helyre, a román napilap élére, új ember került. Új ember, fiatal, széles látókörű. Rá vár a feladat, hogy amit elődje elrontott, azt ő állítsa helyre. Rá vár a feladat, hogy megszüntesse a felelőtlen demagógiát, az örökös gyanakvást, a konok uszítást.

Az uszításból elég volt. Senkinek sem használt, de megmérgezte az itt élő népek békéjét.

Szatmárt valamikor példaképpen emlegették, amikor dicsekedve mondták, hogy Erdély szabadság klasszikus földje.

A románság vezetői még mindnyájan itt vannak.

A kisebbségek várják a békejobbot, amelyre bebecsületesen, tisztá szívvel üthetik a megértés elkötelező paroláját.

Békét akarunk. Békét a szívekben, békét az emberek között.

Az uszításból elég volt.

Sokra eddig sem mentünk vele.

A SzSE és a Kolping futball-szakosztályai állítólag fúzióra készülnek.

Megnyitott a hatodik klub.

A szatmári törvényszéken naponta átlag hat házasságot bontanak fel.

A rendőrség naponta legkevesebb két csempészt fog.

A belső kölcsekből a legtöbbet — egy milliót — az Unió-vagongyár jegyezteti.

Szécsen Zoltán

Néhány nappal ezelőtt az Ujságíró Klubban egy foto-kiállítás nyílt meg. Szécsen Zoltán állított ki egy sorozat olyan fényképet, amelyek bebizonyították, hogy a fotográfia már nem elégszik meg az egyszerű arc-ábrázolással, hanem művészeti hatásokra törekszik és ezeket a hatásokat maradéktalanul el is éri, ha olyan mesterek van, mint Szécsen Zoltán. Ennek a tárlatnak sikere vetekszik bármelyik díjatost festő tárlatának sikerével. Szécsen Zoltán ismét bebizonyította, amit Szatmáron már régen tudtak róla és amit berlini, párisi kiállításain érmekekkel és dícsérő oklevelekkel ismert el a hívatott zsűri, hogy művész, még pedig a javából való.

Beszélgetés a szatmári piacon

— Hallotta, a hus árát egy lejjel le szállították a szatmári mézárósok?

— Az is valami! Legalább olcsóbb lesz az élet.

— Igen, de a vaj ára már két lejjel emelkedett. Az élet egyformán nehéz. Amit nyertünk a réven, azt elvesztettük a vámonon.

— Na jó, de nem kell okvetlenül vajfát enni.

— És húst okvetlenül kell?

— Ebben magának van igaza. Ezentúl is a köménymagos levesnél és a paprikás krumplinál maradunk.

K Ö Z G A Z D A S Á G

Kedvezményezni akarja a kormány azokat az iparvállalatokat, amelyek külföldre szállítanak

Temesváron az első „hivatalos” megbeszélés is megőriént már

Temesvár december 13.

Három év óta, amióta a behozatali korlátozó rendszer érvényben van, azok a nagyipari vállalatok, amelyek nemcsak a belföld szükségleteinek fedezésére dolgoztak, hanem gyártott cikkeik exportálásával is foglalkoztak, az egyre növekvő nyersanyag hiány miatt kivitelezési nehézségekkel szembesültek. A kontingentálás következtében beállított megbeszélésükkel az exportra termelő gyárak termelésének folytonosságát. Az exporttermelés ilyenképp beállított megbeszélését az állam természetesen ugyanolyan arányban színtette meg, mint maguk a vállalatok s ezért a kormány az exporttermelés újabb felfokozásának a gondolatával foglalkozik.

Manolescu-Strunga kereskedelemügyi miniszter most végre felfedezte, hogy az export-termelőkkel szemben káros restrikciókat alkalmazni, mert hiszen az export-termeléshez szükséges deviza és valutafételek nem terhelik meg az országot.

valuta mérlegét: A behozott nyersanyag feldolgozott formában újra visszatér a külföldre, amely a termelési költségekkel együtt téríti meg a tőle vásárolt és hozzá visszatérő nyersanyag árát.

A kontingentálás eredetileg csak azon a területen céltzott restrikciókat, ahol termelés folyik és ahol a termelés a kivitel szempontjából nem jöhet számításba, mint például a textil termelésben. Ellenkező természetesen a helyzet azoknál a cikkeknél, amelyekből egyrészt nincs termelés, másrészt pedig jelentős külföldi elhelyezési lehetőségei vannak.

Ezeknek a megfontolásoknak az alapján, amelyek a kontingentálási rendszer károsában valamelyes tisztulási folyamat felé mutatnak, elrendelte az ipar és kereskedelemügyi miniszter, hogy az illetékes ipariügyi felügyelőségek kezdjenek sürgős tárgyalások azokkal a gyárakkal, amelyek azelőtt jelentős kiviteli tényezőként szerepeltek az ország külkereskedelmi mérlegében.

A rendelkezés értelmében a bányai export fokozásáról, illetve helyreállításáról szóló megbeszéléseket Botez temesvári munkügyi vezérfelügyelő a temesvári nagyipari vállalatok vezetőivel már meg is kezdte. Ezek a tárgyalásokon értesüléseink szerint a következő cégek képviselői vesznek részt: a Filippógyár nevében Steiner igazgató, a Bozsák sodronyárugyár tulajdonosa Bozsák N., a Kalapgyár részéről Veres vezérigazgató, az E. K. Thomas kalapgyár tulajdonosa, Wilhem, a Tanara bőrfeldolgozó vegyszerek gyára részéről Kinsky igazgató.

Az első megbeszélések természetesen elsősorban a nyersanyag behozatali lehetőségekről szólnak és nem valószínű, hogy az export-ipar feltámasztása céljából jelentős könnyítéseket valósít meg a kereskedelmi minisztérium a pénz ügyminisztériummal karöltve. Az export fokozására vonatkozó rendelkezések természetesen az egész kontingentálási rendszer újraalakulására hatnának ki. (—s)

A pénzügyminiszter elrendelte:

A kiskereskedők 20 ezer lejen aluli árukészletét nem lehet adóba elvinni

Bukarest, december 13

Régóta esedékes és rendkívül üdös körrendeletet intézett a mult hét végén a pénzügyminisztérium valamennyi adóbejáró pénzügyigazgatóságához, amely talán gátat fog vetni annak a sok igazságtalanságnak, ami különösen a kisegysztenciától járó adó behajtása körül szokott előfordulni. A rendelet értelmében azoknak a kiskereskedőknek, akiknek nincs saját üzletük, vagy bérlet helyiségben árulnak és az árukészletük értéke 20 ezer lejnél nem nagyobb, nem lehet adótartozás miatt ezt az árut sem lefoglalni, sem elárverezni. A miniszteri rendelet határozottan kimondja, hogy ezt a huszezer lejes árukészletet az egyenesadótörvény 26-ik szakaszának értelmében éppúgy a foglalkozás üzeméhez nélkülözhetetlen eszköznek tekintik, mint a kisiparosok munkaszerszámjait.

A rendeletet a pénzügyminisztérium kifejezetten a kiskereskedők támogatására adta ki. Sajnos, a minisztérium úgy tesz, mintha nem tudná, hogy igen sok esetben a vidéki adóközegek irgalmatlanul elviszik a kisiparosok legszükségesebb szerszámjait is a hátralékos adó miatt és így eleve bizonytalan, hogy a kereskedőkkel szemben ezek a közegek több belátást és emberséget fognak-e tanúsítani.

Az új csehszlovák — román kereskedelmi szerződés nem elégíti ki a román gazdasági köröket

Kompensációs prémium nélkül az export nem fizetődik ki — Készséges a kliringforgalom megjavulása is — Az áruforgalmi arányszám az import újabb csökkentését jelenti

Bukarest, december 13

A csehszlovák — román kereskedelmi tárgyalások, mint megittuk, befejeződtek és a két állam között létrejött az első megegyezés az új román külkereskedelmi rendszer alapján. Abból, hogy az új egyezmény mit tartalmaz, a hivatalos közlések nagyon keveset árulnak el és még annak a kevésnek az alapján is a gazdasági körök nem sok jót remélnek az új szerződéstől. Mint részletesen megittuk, a Bukarestben lefolyt tárgyalások főképpen két probléma körül forogtak. Az egyik kérdés, amely inkább Romániát érinti, a román áru kivitelének fokozása volt, míg a másik a fizetési forgalom új szabályozása, különös tekintettel arra, hogy a most érvényes kliringrendszer mellett a cseh exportöröknek közel egymillió lej követelésük van Romániában, amelynek törlesztése csak magánkompensációs uton történhet január elsejéig, mert újévtől valamennyi kompensációs engedély érvénye megszűnik, tekintet nélkül arra, hogy milyen összeget használtak ki belőle.

A román termékek exportjának fokozása tekintetében, a hivatalos közlések szerint, a csehszlovák delegáció pontos listát terjesztett elő azokról a cikkekről, amelyek bevételét

Csehszlovákia hajlandó megkönnyíteni. Ez azonban csak elvi értékű eredmény, mert a gyakorlati keresztülvitele attól függ, hogy az új devizarendszer mellett a román exportöröknek konveniénli fog-e a kivitel. Szakkörök arra mutatnak rá, hogy a kompensáció eltörlése miatt Románia kivitele aligha fog jelentősen emelkedni Csehszlovákia felé. Azt mondják, hogy a kompensációs prémium mellett a román exportöröknek jó üzlet volt a Csehszlovákia irányuló kivitel, még ha kockázattal is járt egyes cikkeknél, mint például a sertésnél, ahol a magyar és jugoszláv áru nagyon komoly minőségi és árbeli konkurenciát jelentett. Az a tény, hogy a román exportör az árujért kapott cseh koronát 5.30—5.35 lejért tudta eladni, lehetővé tette számára, hogy árait leszállíthassa és belföldön jobb minőségű árut vásároljon össze, esetleg magasabb árak mellett is, csak hogy Prágában felfelhesse a versenyt a többi állam által exportált áruval. Ezt azért tehetette meg, mert a hivatalos 4.16 lejes cseh korona mellett körülbelül 1.14 lejt nyert a magánárfolyamon. Január elseje után, ha a kompensáció megszűnik és a Csehszlovákia kivitt áruprémium ugyanolyan nagyságu lesz, mint akár-

mely más országba kivitt áruknál, a román exportöröknek nem lesz különösebb érdekük a Csehszlovákia felé való export forszírozása. Eddig nem ritkán előfordult, hogy a román exportör ráfizetéssel is lebonyolította a kivitel oda, mert meg kellett szereznie a már előzően eladott devizákat, most azonban, ezt nem fogja megtenni, hanem oda fogja az áruját irányítani, ahol pillanatnyilag jobb árat tud elérni, vagy egyáltalán nem fog exportálni, ha nem találja meg a számítását.

Az a körülmény, hogy a csehek elvben megint lekötötték 5000 vagon búzát, nem sok gyakorlati értékkel bír, mert ez a mennyiség már egy éve el lett nekik adva, csak az történt, hogy a még bizonytalan terméseredményre való tekintettel a román kormány — ez a hivatalos indoklás — nem akarta a búzát leszállítani a cseh gabonamonopóliumnak, amikor az a bevásárlásait csinálta. Arról, hogy tengerit is fognak-e vásárolni a csehek, hallgat a krónika, annál is inkább, mert mint ismeretes, ez irányú szükségleteiket már Jugoszláviából beszerezték. Most kell megérkezzen különben a csehszlovák monopólium szakértői bizottsága, hogy a búzavásárlási tranzakciót perfektualja.

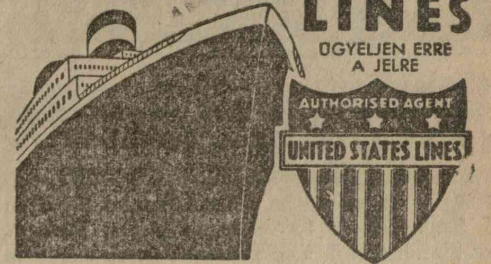
Ami a fizetési forgalom szabályozását illeti, ezen a téren is Románia kétségtelenül elért bizonyos eredményeket, de itt is a gyakorlat fogja bebizonyítani, hogy a valóságban mit jelentenek ezek az előnyök. Az történt, hogy míg a multban az áruforgalmi arány szerint Románia kivitelének 100 százaléka ellenében csak 80 százalék értékű cseh árut volt köteles behozni — elvben, — addig az új egyezmény szerint a cseh áruk importja ezentúl csak 60 százalék lesz a kivitt román áruk értékének. Csak hogy a multban az történt, hogy ezt az arányt Románia nem tudta kihasználni és több cseh áru jött be az országba, mint amennyi román áru oda kikerült. Így keletkezett a kliringforgalomban az a közel egymilliórdos deficit Románia terhére.

A nyilvánosságra jutott adatokból nem tűnik ki, hogy mi garanciája van Romániának arra, hogy az új rendszernek nem fog ugyanez az eset megismétlődni.

A szabad devizák igénylése terén Románia annyit ért el, hogy a csehek egyedül a petróleumexportnál fognak 20 százalékos ilyen alapon fizetni és ezeket a devizákat a román állam saját céljaira fogja felhasználni, vagyis Csehországban fennálló, vagy esedékes tartozásainak rendezésére. A kivitt petróleum értékének további 20 százaléka az exportált petróleumcégekkel illeti, míg a fennmaradó 60 százalékkal a behozandó cseh árukat fogják fizetni a román importörök.

A régi, befagyott követelések ügyét a csehek nem sürgették. Mindössze azt kötötték ki, hogy a vásárlandó 5000 vagon buza ellenértékéből (250.000.000 lejből) Románia 40 százalékot, vagyis 100 millió lejt törlesszen a kliringszámán mutatkozó tartozására és a töb-

UNITED STATES LINES

NEW YORK-ba

Hetenkénti indulás Hamburg-, Havre-, Southampton-ból a világ leggyorsabb kajút-gőzseivel

Manhattan január 15

Washington december 28

és a két közkedvelt testvér-hajóval

President Roosevelt február 6

President Harding január 23

Behajózás előző este

WAGONS-LITS-COOK

București Piața Regele Carol I

bit adja ki az importöröknek, hogy az újonnan behozott árukat fizessék vele.

Manolescu-Strunga miniszter most elutazott Prágába, hogy előkészítse az új kereskedelmi egyezmény gyakorlati alkalmazását és esetleges kibővítését. De ugyanakkor Prágába utaztak a Csehszlovákia felé dolgozó áruforgalmi érdekeltségek vezetői is. És ez a legbiztosabb jele annak, hogy a csehekkel megkötött új egyezmény gyakorlati értéke legalább is kétszörös, a látszólag kielégítő elvi eredmények ellenére.

Megválasztották a dévai Kereskedelmi Tanács új vezetőségét

Déva, december 13.

A dévai Kereskedelmi Tanács választmányának lemondásával rendkívüli közgyűlés összehívása vált szükségessé. Ezt a közgyűlést folyó hó 9-ére hívták egybe.

A közgyűlés, melyen Rhemann Zsigmond, a lemondott vezetőség alelnöke elnököl, a szokásos felmentvény megadása után a jelölőbizottságot küldött ki. A bizottság kiküldetését hosszabb vita előzte meg s már-már úgy látszott, hogy a béke jegyében beindított üléshes viharok színhelye lesz. Végül a kereskedők többségének a higgadsága megmentette a helyzetet. A jelölőbizottság azonban nem tudott a jelölésekre vonatkozóan megállapodni, minek következtében egy újabb bizottságot küldtek ki, amely aztán a közgyűlés elé terjesztette javaslatát. A közgyűlés a 21 választmányi, a 3 rendes és a 3 pótcenzori tisztségre egyhangulag fogadta el a jelölőbizottság által javaslatba hozottakat.

Hétfőn este az új választmány már meg is tartotta alakuló gyűlését, amikor a dévai Kereskedelmi Tanács élére a következő tisztikart választotta meg:

Elnök: Schumann Ernő fűszer- és vaskereskedő, ügyvezető alelnök: Gál Béla üvegkereskedő, alelnökök: Bruz Vilmos mérnök, a „Hoppecke” akkumulátorgyár igazgatója és Voisan Dragomir nagykereskedő, titkárok: Vernicescu Aurel mérnök, a Cooperativa Regională Hunedoara igazgatója és Onifiu Emil kereskedelmi és iparkamarai titkár, pénztárnok Szöcs István fűszer- és vaskereskedő.

A dévai kereskedők körében az új tisztikar és választmány összetételét szerencsésnek tartják.

Gondja van?
Unja magát?

Karácsonyra megjelenik az
Erdélyi Gondüző!

Szerkesztői üzenetek

J. Jenő, Jidveni, Romániában a filmopera-társágot ma még nem lehet kitanulni. Egészen jó fényképészet foglalkoznak ugyan alkalmilag kisebb filmek elkészítésével, de ez még nem művészet és nem az, amit Ön szeretne. Ha ki akarja tanulni a szakmát, úgy budapesti, bécsi, vagy berlini filmgyárba kell mennie, sokat kinlódnia és tanulnia. A hallatlan verseny miatt azonban félős, hogy nem tud egyhamar elhelyezkedni.

K. A., Nagybánya. Valamelyik szakmabeli vállalatnál, vagy jobb üzletben kitanulja előbb a durva, majd a finomabb szerelési munkálatokat s közben, amíg felszabadul, szakkönyvek révén gyarapítja tudását. De ha magasabbra tör, akkor esetleg külön szakiskolákat is véggezhet, amelyek elektromérnöki oklevelet is adnak. Csakhogy ez ma rendkívül költséges manapság.

D., Bukarest. Szíveskedjék befáradni bármelyik bukaresti szállító (speditör) cég irodájába. Két perc alatt megmondják a szükséges tudnivalókat.

B. E. Ungeni. A bukaresti szovjetkövetség címe: Calea Victoriei.

Kötvények, Marosujvár. Magyar Jelzalog Hitelbank, Erzsébet Szanatórium, Magyar Vöröskereszt, József sorsjegyei teljesen értéktelenek lettek, mert a nyereményeket papírkoronákban sorsolták ki. Többi sorsjegyeire közelebből adhatunk felvilágosítást.

Érdeklődő. Gr. J. c'me, amelyet a legutóbbi „Lássuk Bukarest magyarjait” című rovatunkban nem talált meg, a következő: București, Bul. Dacia, Cagero S. A.

Tartós, elegáns és olcsó

Lei 230.—

Lei 210.—
Lei 240.—

Lei 350.—

Lei 240.—

Csak a Bata hócipő

Lerakat L. GOLDL, Bukarest, Strada Bibescu Vodă I.

APRÓHIRDETÉSEK

Egy szó 4 lej, vastag betűkből 8 lej. Legkisebb hirdetés 10 szó. Állástkeresőknek, vagy ugyanazon szövegű hirdetés négyeszeri feladásánál 25% engedmény. A hirdetés díjak előre fizetendők. Támpéldányt nem adunk.

Vétel-e adás

Megvételre kerestünk egy 30-40 lóerős lokomobilt, vagy félstabil üzemképes gőzgépet. Szőke József, Plaeșii de Sus, jud. Ciuc. Fabrica de Chereștea. 15654

Traktort vennék bármilyen gyártmányút, megfelelő, üzemképtelen is. Teljes leírás ajánlat Széplaki Károly címre, Ozun. 16607

Állást nyer

Intelligens urinő kerestetik magányos uriemberhez, mint házvezetőnő. Csak perfekt személyek jelentkezzenek. Leveleket „Vidéki fatelep” jellegére a brassói kiadóba. 16475

Rézműves, önálló munkás, 30-35 éves, tisztamultu, csakis nőtlen lehet izr. vagy keresztény, jelentkezzen teljes címmel névvel és eddigi működés megjelölésével „Jövő” jellegre, melyet a kiadó továbbít. 16606

Levelezés

Középkorú viz. és gőzművár azonnalra állást keres. Címe: Helyperinnél, Szilágysomlyón. 16608

Felolősszerkesztő: Kocsis Béla

Podrászegéd, ki 3 nyelven beszél és női hajvágásban is gyakorolt, állást keres. Tamás Károly, Odorheiu, Aurel Vlaicu 25. 16604

BJRI NÉNI szakácskönyve egyetlen háztartásban sem nélkülözhető. Ara kötve 100 LEJ. Megrendelhető a Brassói Lapok Könyvosztályától.

KARÁCSONYRA ERDÉLYBEN HÁROM HELYEN VÁSÁROLHAT EREDETI GYÁRI ÁRBAN

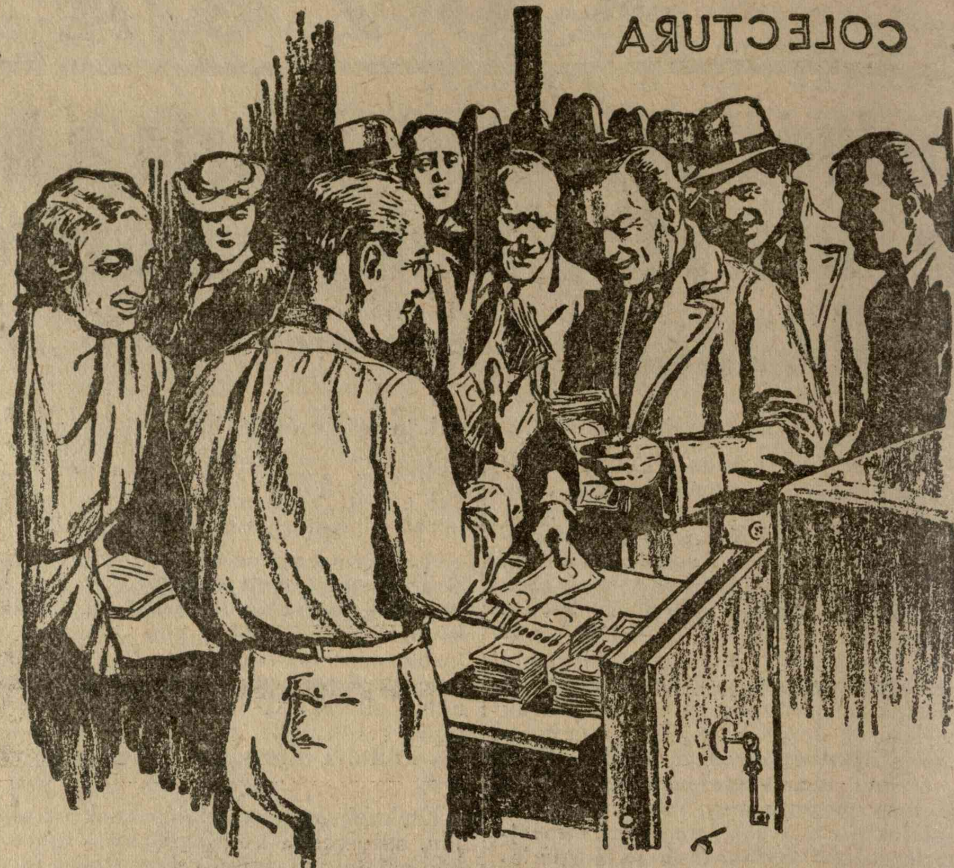
HERCULES-SELYEMFEHÉRNEMUT
HERCULES-HARISNYAT
HERCULES-KEZTYUT
HERCULES-PULÓVERT
HERCULES-SIRUHAT

Fiókok:

BRAȘOV, Strada Regele Carol 32 szám.

CLUJ, Calea Regele Ferdinand 13 szám.

TG.-MUREȘ, P. Regele Ferdinand 11 szám.

EZ A JELENET Önnel is megismetlődhethet...

..ha azonnal megtartja a sorsjegyet, amelyet a sorsjegyárus küld Önnek. A sorsjegyet visszautasítani annyit tesz, mint a szerencse elől az ajtókat bezárni.

Ha egy sorsjegyet vásárol, minden osztályban 5 számmal és az egész sorsjátékban 17 számmal játszik.

Játszon az Állami sorsjátékon!

COLECTURILE PRINCIPALE DIN ARDEAL, BANAT ȘI BUCOVINA

Localitatea	Colectura	Localitatea	Colectura
Arad	Banca Goldschmidt S.A.	Cluj	Institutul Comercial de Credit
Brașov	Casa de Păstrare Gen. Arad	Oradea	Banca Dacia S. A.
Cernăuți	Enkelhardt Alex.		Union S. A.
	Banca Comercială Națională	Tg. Mureș	Révész Ernest
	Banca Ochlgieser & Horowitz	Timișoara	Banca Centrală, Casa de
	Noe Alfred		Schimb și Com.
Cluj	Banca Iliescu S. A.		Banca de Scont Soc. pe Act.
	Economia S. A.		Banca Timișoarei și S. C. p. A.

ÁLLAMI SORSJÁTÉK

fix huzást nappal
minden hónap 15-én

ELSŐ HUZÁS
NOVEMBER 15-én

Vásároljon a 2-ik osztályra sorsjegyet és siessen megújítani sorsjegyet idejében

BANCA ILIESCU S. A. CLUJ

Idelátusitónál

Siessen megújítani osztálysorsjegyet! — Vagy ha még nem lenne, ezonnal vegyen mert most még csak 400 lejbe kerül egy negyed sorsjegy, amellyel milliomos lehet.

Hivatalos főelárusító: „FORTUNA”

Brassó, Weiss Mihály utca 5 szám Telefon 3-99

FONTOS, AKTUÁLIS KÖNYVUDONSÁG!

MOST JELENT MEG!

Szerzője: **Dr. Gariner Pál** ideggyógyorvos

LELKI BETEGSÉGEK KELETKEZÉSE ÉS GYÓGYÍTÁSA

A 176 oldalas vaskos munka tartalomjegyzékéből: Bevezetés a modern lélektanba. — Az álomról. — A szorongó és félelmi állapotok keletkezése és gyógyítása. — Az iszony. — Bűntudat. — A lelki gyógyítás irányelvei. — A hirtelen haláltól való félelem. — Álmatlanság. — Narkotikumok élvezete. — Szervi tünetek, szervi elváltozás nélkül. — Lelki eredetű szív, gyomor és bélbajok analízise. — Főfájás és migrén. — A kényszerállapotok keletkezése és gyógyítása. — A kényszerbeteg kriminalitása. — A szexuális élet fiziológiája. — A gyermek szexualitása. — Szexualitás és a társadalom. — A férfi társadalom erkölcsi paradigmái. — Funkciózavarok férfiaknál. — Álomértelmezés. — Homoszexuális analízise. — Funkciózavarok nőknél. — A hatalmi vágy szerepe a nő lelki életében. — A klimaxban levő nő analízise. — A depressziós állapotok és az öngyilkosság lélektana. — A melancholia és gyászállapotok lélektana. — A halálöszön. — A bűnhődési vágy. — A bevallási kényszer. — A bűnöző típusok analízise. — Stb. stb.

ARA 117 LEJ

Kapható: **Brassói Lapok Könyvosztályában, Brassó,**

Közp.-u. 55-58

Kiadó, lap- és nyomdatulajdonos: Lap- és könyvkiadó R.-T. Brassó